

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ANUL I — Nr. 7

VINERI 18 Iunie 1971

12 PAGINI — 1 LEU

CHIPUL PATRIEI

Într-un articol cu titlul „Geografia ca mijloc de educație în învățământul secundar și inferior”, publicat în 1901, Simion Mehedinți, pe atunci tânăr profesor, după ce arată că geografia, știința de sinteză, îi face pe elevi „să simtă interesul reciproc care leagă un studiu de toate celelalte” și că scopul ei este cunoașterea planetei cu accentul pus pe relațiile dintre aceasta și viața populației face următoarea subliniere deosebită: geograful român trebuie să se ocupe „cu o serioasă luare aminte de problemele privitoare la pământul și neamul românesc”.

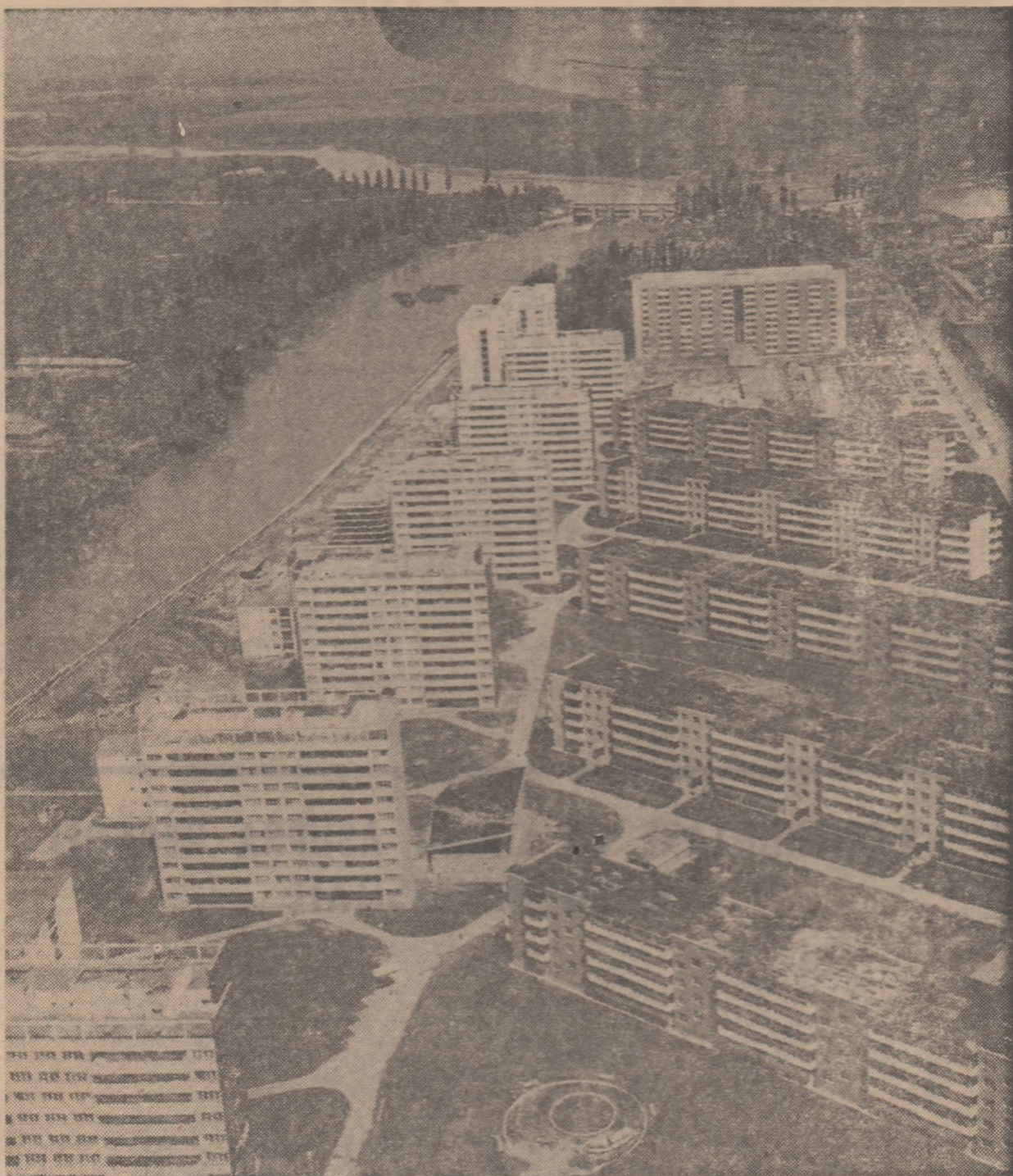
Fără îndoială, geografia are vocația și valențe multiple pentru a-i învăța pe tineri să-și cunoască și să-și iubească patria. Desigur, ea este doar un element major într-un complex educativ. Scriitorii, artiștii plastici, profesorii, indiferent de specialitate, oamenii de acțiune — muncitori, ingineri, savanți — toți contribuie în felul lor la educarea patriotică a viitorilor cetățeni. Contribuția complexă a geografiei constă în faptul că ea poate trezi interesul, admirația și dragostea pentru pământul și poporul țării noastre. Dar o asemenea geografică, predată și însușită cu dragoste, este diametral opusă inventarului sec de nume, cifre și schițe de hartă practicat în trecut din păcate și astăzi, de către unii profesori.

Asimilarea și aplicarea spiritului geografic modern de către toate cadrele noastre didactice constituie deci nu numai o importantă cerință didactică, ci și o necesitate educativă primordială. Iată de ce credem că nu va fi lipsit de interes să reamintim aici în ce fel geografia modernă — în speță geografia românească — procedează pentru ca inițierea în geografia patriei să contribuie, efectiv, la instruirea și educarea viitorului cetățean.

Există, desigur, un minimum de informare geografică asupra oricărei țări: suprafață, populație, granițe, liniile mari ale reliefului, rețeaua hidrografică majoră, orașele principale etc., subînțeles în cultura generală a oricărui cetățean. Pentru cunoașterea profundă a patriei și a destinelor acesteia este însă nevoie de mai mult. Se cere ca, încă de pe băncile școlilor de învățământ mediu, tineretul să fie deprins cu gândul că România este o țară de mare răspîntie geografică, adică de multiple influențe (de la climă și vegetație, pînă la relațiile istorice și actuale cu vecinii) echilibrate și unificate de pământul nostru carpatic și de populația care l-a locuit și valorificat de milenii. Cele trei medii naturale (de munte, de dealuri, de cîmpie), cu o întindere aproape egală fiecare, și rînduite în amfiteatru concentric în jurul „cetății” Transilvaniei, sînt complementare eco-

Prof. univ. dr. doc. VINTILĂ MIHAILESCU
membru corespondent al Academiei
Republicii Socialiste România

(Continuare în pag. a 11-a)

Geometriile moderne ale noilor cartiere deschid capitole pasionante în geografia Clujului ca și a tuturor orașelor țării

Examenene sau proba capacității

A venit vremea examenelor ca și cum ar fi venit vremea florilor sau a cireșilor, căci ceremoniile omului sînt aidoma cu ale naturii.

Facultățile și școlile par în aceste zile ca niște faguri strălucitori în care se va depune, din trupul curat al lucrătorilor nectarul dulce.

Oricare elev, oricare elevă pe care îi vezi cu o carte în mînă îți trezesc în suflet scumpe aduceri aminte. Ceva grăbit, febril, e în felul lor de a fi. Parcă se pregătesc acum, cu toții, să-și schimbe vîr-

sta. Căci ce este de fapt examenul decît o marcă a unei schimbări de vîrstă, o probă a focului, după care ieși mai matur, mai ferm, mai încercat, mai puternic.

Iubiților mei profesori, cărora le-am întristat sau bucurat auzul cu cuvintele mele la examene, aș vrea să le mulțumesc acum, atît de tîrziu, pentru gingășia, generozitatea și încrederea cu care m-au ajutat atunci să trec treptele dificile ale unei adevărate vîrste a cunoașterii. Este în firea și tradiția artei de a fi profesor să asiste și să

provoace această ceremonie de neuitat: examenul sau schimbarea vîrstei. Este în firea și tradiția întîmplării de a fi elev să te prezinți și să treci prin această ceremonie unică, frumos, cît mai demn cu puțință, fiind vorba întotdeauna de un eveniment de mare importanță în viața ta.

Deci, ca la orice aniversare, acum, cu prilejul examenelor, urăm tuturor elevilor: curaj, cinste și chiar noroc în trecerea lor către o vîrstă necunoscută.

GABRIELA MELINESCU

Vizita prof. dr.
V. M. Hvostov,
președintele Academiei
de științe pedagogice
a U. R. S. S.

Săptămîna aceasta ne-a vizitat țara V. M. Hvostov, președintele Academiei de științe pedagogice a U.R.S.S.

Oaspetele sovietic a fost primit de prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, a avut convorbiri cu conducerea și colaboratorii Institutului de științe pedagogice; i-a fost, de asemenea, prezentată activitatea unor școli experimentale din București și Brașov.

Marți 15 iunie, prof. dr. V. M. Hvostov a conferențiat la Universitatea din București despre „Cercetarea pedagogică în cadrul Academiei de științe pedagogice a U.R.S.S.”.

În intîmpinarea
„Zilei pionierilor”
și a Conferinței
Naționale
a Organizației
pionierilor

Peste citeva luni, Organizația pionierilor din țara noastră va trăi un eveniment important în activitatea sa. Între 23 — 24

octombrie va avea loc Conferința națională a Organizației pionierilor. Evenimentul este marcat în această perioadă de conferințele orașenești și municipale în care se dezbate proiectele statutului și regulamentul, debateri care vor fi continuate în luna septembrie la conferințele județene.

Pentru prima dată, la aceste conferințe își vor spune cuvîntul, alături de adulți, pionierii înșiși. Este o măsură a Consiliului Național al Organizației pionierilor ce s-a dovedit deosebit de fructuoasă. Pînă acum, în conferințele ce au avut loc, pionierii au venit cu numeroase propuneri și idei valoroase.

La Conferința de presă care a fost organizată recent de către Consiliul Național al Organizației pionierilor a fost prezentat un bogat program de acțiuni organizate în cîinstea Conferinței naționale precum și a „Zilei pionierilor”. Spicuum citeva dintre ele: În zilele de 20, 21 și 22 iunie la Porțile de Fier și pe malul sîrbesc al Dunării pionierii români și iugoslavi se vor întîlni într-o amplă manifestare de prietenie. La Oradea, tot la 20 iunie se va deschide o expoziție interjudețeană cu obiecte realizate de pionieri în cadrul cercurilor tehnice și artistice.

Trebuie de asemenea amintite și o serie de manifestări cu caracter internațional ce se vor organiza în această perioadă între care: Festivalul ci-

necluburilor pionierești, Tetratlonul prieteniei, cursa ciclistă „Floarea prieteniei”, concursul de orientare turistică „Roza vînturilor” și altele.

A IV-a ediție
a Universității
populare de vară
„Nicolae Iorga”
de la Vălenii de Munte

În anul 1963, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la inaugurarea de către Nicolae Iorga a cursurilor de vară de la Vălenii de Munte, s-a redeschis în această localitate Universitatea populară de vară care poartă numele marelui savant român.

Prin reluarea acestei valoroase tradiții, Universitatea populară de vară „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte a devenit, în cei 3 ani de activitate, o tribună de informare a intelectualilor și activului cultural din întreaga țară care participă, într-un fel sau altul, la munca de educație a adulților, asupra celor mai actuale probleme politico-economice, științifice și cultural-artistice ale lumii contemporane.

Anul acesta, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă organizează în perioada 4 — 18 iulie, sub egida Consiliului pentru difuzarea culturii și științei, cea de a IV-a ediție a Universității populare de vară „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte.

Pogramul din acest an intitulat „SOCIALIZMUL ȘI REVOLUȚIA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ CONTEMPORANĂ” abordează unele probleme de bază ale revoluției în știință și tehnologie, precum și implicațiile sociale și umane ale acesteia. Programul astfel conceput va da participanților o privire de ansamblu asupra marilor probleme ale contemporaneității, oferindu-li-se cunoștințe și sugestii utile pentru activitatea lor. În cadrul expunerilor se vor face referiri substanțiale la problemele complexe pe care le ridică revoluția științifică în fața societății românești contemporane.

Manifestările vor fi susținute de personalități de frunte ale vieții noastre științifice și culturale din București și alte centre universitare din țară.

Cursurile se vor desfășura sub formă de prelegeri, simpozioane, mese rotunde, întrebări și răspunsuri, dezbateri. Programul va mai cuprinde excursii cu caracter documentar, proiecții de filme, spectacole.

În articolul „Secretul celor opt promoții de matematicieni” din nr. 6/11 iunie al revistei noastre, numele profesorului Gheorghe Mihăilă a apărut într-o transcriere greșită. Facem cuvenita precizare.

CONFRUNTARE DE OPINII ASUPRA RELĂȚIEI
LICEU-UNIVERSITATE

Cu siguranță, atunci cînd Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt de pe lângă Institutul central de perfecționare a personalului didactic și-a propus să adauge la titulatura recentului colocviu „Universitate-liceu” (onorat de prezența ministrului învățămîntului, Mircea Malița și a adjuncților săi, conf. univ. dr. Traian Pop și ing. Vasile Alexandrescu), mențiunea „unitatea dintre învățămîntul superior și cel liceal” nu a avut în vedere atît unitatea existentă cît intenția să surprindă tocmai caracterul relației dintre universitate și liceu și modalitățile pentru lichidarea lor.

În vederea acestui colocviu, cercetătorii L.A.P.I. au efectuat un sondaj care a cuprins 1900 de profesori, solicitați să se pronunțe asupra raportului dintre pregătirea primită în învățămîntul superior și exigențele activității didactice. Din analiza lor, au rezultat citeva concluzii prezentate de prof. univ. dr. Pavel Apostol în plenum colocviului: 1) Întrucît 90 la sută dintre absolvenții universităților se plasează în învățămîntul de cultură generală, predarea în facultate trebuie să țină seama de această realitate. 2) Planurile de învățămînt pentru facultățile care pregătesc în exclusivitate profesori, trebuie să aibă în vedere atît exigențele liceului contemporan, cît și cele pe care le implică perspectivele dezvoltării. 3) Pregătirea pedagogică teoretică și practică, trebuie reorganizată și completată. 4) Ar fi de dorit ca la toate facultățile, în primii ani, să se organizeze un seminar de introducere în tehnica muncii intelectuale și unul de metodologia cunoașterii științifice. 5) Se impune găsirea unor mijloace pentru ca tinerii profesori să fie ajutați să învingă dificultățile legate de localitatea în care au fost repartizați și de documentare.

Avînd caracterul unei ședințe de lucru, lucrările colocviului începute în plenară, au continuat în două grupe: grupa nr. 1 „Coordonarea planurilor și programelor de învățămînt” (coordonatori: Acad. N. Teodorescu, prof. dr. Ed. Nicolau, asist. E. Perjeriu) și grupa nr. 2: „Metodologia procesului de învățămînt” (coordonatori: prof. dr. doc. D. Todoran, rector al I.C.P.P.D., prof. ing. S. Gîdea, asist. I. Bulacu). Caracteristice pentru lucrările ambelor grupe au fost amploarea și varietatea problematicii abordate. În prima grupă de pildă, au fost abordate chestiuni privind aspectele cibernetice ale legăturii dintre diferiți moduli ai acțiunii educaționale, îmbunătățirea învățămîntului superior de electronică prin etapizare pe cicluri, valoarea formativă a imbinării teoreticului cu aplicativul în procesul de învățămînt, relația cadru didactic-cercetare, bază a modernizării învățămîntului, coordonarea planurilor și programelor liceale cu cele ale învățămîntului superior. Tematica dezbaterilor din cea de a doua grupă a cuprins chestiuni referitoare la examenul de bacalaureat și concursul de admitere, la orientarea și selecția în învățămîntul superior, la controlul progresului școlar prin teste docimologice, la preocupările autoeducaționale ale elevilor și studenților, la pregătirea pedagogică a studenților, la mediul socio-cultural primar și aspirațiile tinerilor spre învățămîntul superior etc.

Luînd cuvîntul, în încheierea lucrărilor colocviului, ministrul învățămîntului, Mircea Malița, s-a oprit asupra unor chestiuni ale relației universitate-liceu, din care încercăm să rezumăm aici citeva.

Avem nevoie — arăta d-sa — de o școală diversificată, de o mîrire

a numărului de tipuri de licee și de tipuri de absolvenți. În clasele a XI-a și a XII-a elevii trebuie să ajungă cu o vocație conturată, cu o preocupare centrală în jurul căreia să se structureze cultura generală. În aceleași clase (de altfel ca și în facultăți), materiile vor trebui să fie de trei feluri: obligatorii, optionale și facultative, rămînd în sarcina educatorilor să stabilească dozele de amestec potrivit. Se impune stimularea creativității elevilor. În clasele a XI-a și a XII-a trebuie introduse, ca unitate de învățămînt, proiectul, tema pe termen lung, care să-l oblige pe elev să întreprindă cercetări independente. Să fie stimulată creația științifică a elevilor. Deoarece doar un sfert din absolvenții liceului intră în universitate, este nepotrivit ca toți să fie supuși aceluiași regim de pregătire. Activitatea practică a căpătînt în învățămîntul nostru o pondere foarte mare. Din anul viitor, munca practică va deveni o disciplină obligatorie și permanentă.

Trecînd la unele chestiuni privind corpul profesoral, ministrul învățămîntului arăta, declarîndu-se de acord cu concluziile prezentate de L.A.P.I., că profesorii vor trebui să-și însușească, în timpul studiilor universitare, cunoștințe moderne de tehnologia instrucției, să cunoască disciplinele care se predau în școală, să efectueze practica pedagogică la nivelul exigențelor învățămîntului contemporan. Se impune, totodată, ca între corpul profesoral universitar și cel liceal să se realizeze o strînsă colaborare.

Pe baza discuțiilor din acest colocviu, L.A.P.I. va înainta Ministerului învățămîntului un memoriu cuprinzînd propuneri concrete pentru o mai bună coordonare a învățămîntului liceal și universitar.

V. OCTAVIAN

Prof. Dimitrie Bodnariuc, Aiud: Este o sugestie care ar merita să fie studiată, cumpănindu-se avantajele și eventualele neajunsuri pe care le-ar oferi profilarea profesorilor de limba și literatura română la liceele cu mai mulți titulari la această disciplină pe una sau alta din componentele specialității: limba română, respectiv literatura română. N-ar fi însă exclus ca la un moment dat să avem mai mulți „lingviști” în licee decît „literați”. Ori-cum, ideea este de reținut.

Prof. Gh. M. Giurciuteanu, Zărnești-Brașov. Neîndoielnic, în orientarea școlară și profesională (avînd ca finalitate integrarea socială a individului și dezvoltarea personalității sale) nu putem ignora „factorul subiectiv”, cu tot ceea ce el implică pozitiv, dar și negativ (prejudecățile la care vă referiți și care transformă, pentru unii tineri, scara reală a valorilor sociale ale profesunilor într-o simplă strapontină). În ce privește propunerile de psihopsiogramme, așteptăm de la dv. oricînd cu plăcere un asemenea material.

Prof. Petre Dumitrașeu, București. Desigur, este necesar, așa cum spuneți dv., ca statutul personalului didactic să fie în posesia fiecărui om al școlii, sau dacă nu, în biblioteca fiecărei unități de învățămînt. El a fost publicat în Buletinul Oficial — partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și într-o broșură separată editată de revista „Forum”. După cite am văzut broșura mai poate fi găsită pe la unele chioșcuri de difuzare a presei. Dacă toată lumea ar răsfroi din cînd în cînd Statutul, ce bine ar fi. S-ar mai împuțina solicitările fără teme, intervențiile și telefoanele. Fiecare ar ști ce e legal și ce e ilegal.

„Un grup de învățatori din Târnăveni”. Dacă pregătirea în vederea colocviului pentru obținerea gradului al II-lea poate fi considerată ca un act de perfecționare. Da, categoric! Ni se pare limpede ca lumina zilei. Atunci de ce Inspectoratul școlar județean v-a programat să participați în luna august, imediat după acest colocviu, la un curs de perfecționare? Păi, întrebăți-i pe cei de la inspectorat! (P.S. vă propunem, cînd mai trimiteți vreo anonimă, să o semnăți cu toții!).

Prof. Dumitru Cojocaru, Călărași, județul Ialomița. Articolul „Metodologia unei lecții de orientare școlară și profesională” are un avantaj: concretul faptelor, dar este subminat de caracterul nesistematic și anecdotic al relațiilor, ea și de lungimea lui.

Prof. Iancu Popescu, Liceul economic Tg. Jiu, județul Gorj. Consemnăm la rubrica „Note și comentarii” apariții editoriale recente, răspunzînd astfel scopului acesteia de informare operativă a cititorilor. Micromonografia lui Octav Șulutuș (George Coșbuc) este o apariție editorială mai veche. La timpul potrivit, ea a fost comentată de diferite publicații.

Tribuna școlii

EDITATĂ DE
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
ȘI
UNIUNEA SINDICATELOR
DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Redacția și Administrația
Piața Școlii nr. 1
București
Tel : 17 60 20

LICEELE CU PREDAREA ÎN LIMBI MODERNE

În epoca noastră, schimburile comerciale, vizitele de delegații, turismul cunosc o dezvoltare fără precedent. Zilnic, se fac noi descoperiri, zilnic, patrimoniului universal al științei și culturii i se adaugă noi date.

Pentru a face față afluxului impresionant de informații, și pentru a lua contact cu ele nemijlocit, cunoașterea uneia sau a mai multor limbi străine de către fiecare specialist, de către fiecare om al societății moderne se impune ca o necesitate.

Iată de ce, începând din toamna acestui an, în mai multe localități din țară vor funcționa licee cu profil de predare în limbile moderne — engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă și italiană — dându-se astfel posibilitatea unui număr cât mai mare de tineri să studieze în profunzime, însușindu-și pe deplin, cel puțin una din limbile moderne de mare circulație.

Pentru a-i informa pe cititorii noștri asupra structurii și programelor de funcționare a liceelor nou înființate, ne-am adresat tovarășului Nica Iulian, director general adjunct în Direcția generală pedagogică a Ministerului Învățământului :

— Caracterizând liceele cu predarea în limbile moderne, v-am ruga să arătați ce au comun și în același timp particular aceste unități școlare în raport cu liceele de cultură generală existente ?

— Elevii admiși vor studia aceleași materii ca și colegii lor de la liceele de cultură generală obișnuite. Un accent deosebit însă se va pune pe limba străină de profil, disciplină căreia îi vor fi afectate, în anul I, 10 ore săptămânal. Toate celelalte materii se vor preda în limba română, deși ca și la liceele obișnuite ; limba străină de profil, însă, se va preda după metode total diferite. În primul rând, studiul ei se va face intensiv, la început recapitulându-se și consolidându-se cunoștințele acumulate în clasele V—VIII. Apoi, se va trece la îmbogățirea vocabularului activ, la corectarea pronunției și — fără a preda în anul I prea multe elemente noi de gramatică — se va urmări însușirea unor structuri noi, a unor expresii idiomatice, cunoașterea construcției frazei, a foneticii limbii respective.

Aceste ore se vor ține în laboratorul lingvistic cu care va fi dotat fiecare liceu.

Studiul limbii de profil se va face aici după metodici și manuale străine alese de o comisie a Ministerului Învățământului. Materialele românești folosite vor fi mai mult adiacente. S-a recurs la această soluție pentru ca elevii să nu mai aibă trimiteri la limba maternă atunci când traduc sau formează o frază, ci să gândească direct în limba pe care o studiază.

În plus, paralel cu materialul lingvistic utilizat, se vor folosi o serie de texte străine cu caracter științific (de fizică, chimie, biologie etc.) pentru a-i obișnui pe elevi cu terminologia științifică și a-i pregăti pentru etapa următoare. Căci, începând din anul II, 5 materii de învățămînt vor intra în circuitul de predare în limbă străină, după cum urmează : la secția reală — fizica chimia, biologia, geografia, filozofia ; iar la secția umanistă — geografia va fi înlocuită cu istoria. Matematica se va preda pe tot parcursul școlărității în limba română. Din anul III, după ce elevii își vor fi însușit bine limba străină și după ce vom dispune și de cadre suficiente, materiilor amintite înainte li se vor adăuga : psihologia, logica etc.

— Cele 10 ore afectate săptămânal limbii străine nu îi vor supraaglomera pe elevi ?

— Nu. Ei vor avea un număr de ore pe săptămână aproximativ egal cu colegii lor de la celelalte licee ; pentru că, concomitent, a fost diminuat numărul de ore rezervat activităților practice, muzicii, desenei. Nu însă și cel al orei de educație fizică și sport, care se menține tot la două.

— Cum va fi dotat laboratorul lingvistic de care vorbeați ?

— Un laborator modern, elaborat de întreprinderea „Didactica”, înzestrat cu mobilier adecvat și cu bogată aparatură audio-vizuală : magnetofone, picupuri, căști, pupitru de comandă etc. În laborator se va insista, în primul rând, pe problemele de fonetică, de însușirea unei pronunții cât mai corecte și cât mai apropiate de specificul limbii respective.

— În privința necesarului de cadre didactice, bine pregătite, capabile să predea la asemenea licee, ce măsuri se preconizează ?

— Avem în vedere organizarea unor cursuri centrale periodice de specializare, pe discipline, cu profesori care deja cunosc una sau mai multe limbi străine. Și tot pentru specializare, un număr însemnat de profesori vor fi trimiși la studii în străinătate pe perioade diferite.

— Care sînt perspectivele ce se deschid absolvenților acestor licee ?

— Liceele cu limbi de predare moderne — și trebuie să subliniem acest lucru — nu sînt licee de specialitate. Ele nu dau o calificare absolventului, fiind din acest punct de vedere identice cu celelalte licee de cultură generală. Prin liceele cu limbi de predare moderne de la noi se urmărește exclusiv însușirea de către absolvent — o însușire temeinică, aprofundată — cel puțin a unei limbi străine de mare circulație (paralel, în anii de școală, elevul va studia încă o limbă modernă, la alegere, ca și în celelalte licee).

Ce va face absolventul după terminarea liceului ? Va putea urma orice facultate, de orice profil ; va putea să se înscrie, de pildă, la politehnică, la matematică, biologie etc., nu numai la facultatea de limbi străine, cum s-ar părea la prima vedere. De specialități care să cunoască, în toate subtilitățile ei, o limbă de largă circulație, în epoca noastră este mare nevoie în orice domeniu.

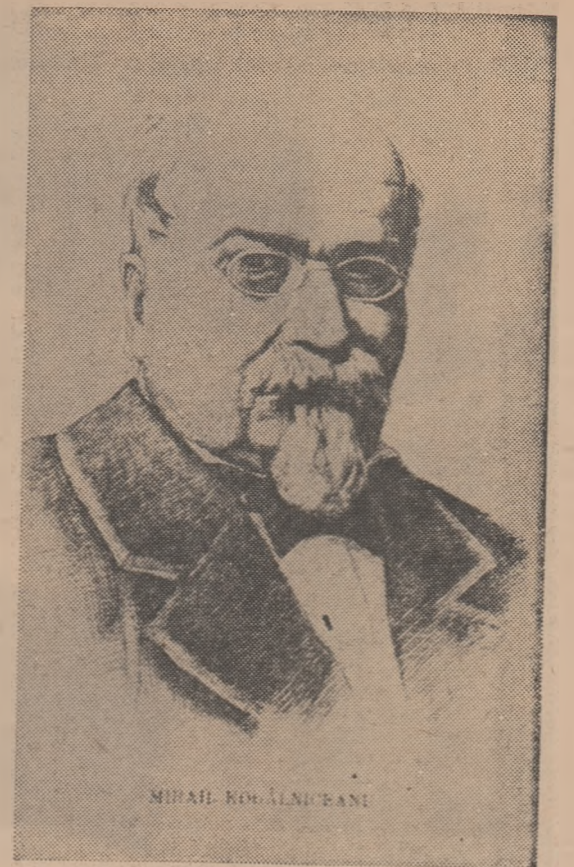
D. RACHICI

MIHAIL KOGĂLNICEANU

ctitor al învățămîntului modern

Aproape nu există eveniment mai important de către mijlocul și mai ales din a doua jumătate a secolului trecut la care Mihail Kogălniceanu să nu fi participat. Revoluția de la 1848, Unirea din 1859, Independența dobîndită de România la 1877 sînt cele centrale. Însă de-a lungul întregii sale activități (s-a născut la 6 septembrie 1817 și a murit la 20 iunie 1891) el a desfășurat o energie și a luptat cu o forță și o demnitate neobișnuite pentru tot ce i s-a părut a contribui la consolidarea și progresul României moderne. Cu o instrucție solidă și multilaterală dobîndită mai ales la Lunéville (în Franța) și la Berlin, Kogălniceanu intră în viața publică românească cu un curaj, spirit critic și intransigență care-l vor evidenția de îndată ca pe o personalitate cu totul deosebită. Mai întîi în ziaristică, în care numele îi rămîne definitiv legat măcar de „Dacia literară” de la 1840, de „Propășirea” de la 1844 și de „Steaua Dunării” apărută în 1855. Simultan el activează în armată, domeniul teatrului, fiind unul din cei trei faimoși directori ai Teatrului Național din Iași, ceilalți doi fiind cum se știe, C. Negruzzi și V. Alecsandri. Tot de pe acum începe activitatea lui de istoric și istoric literar, publicînd la Berlin în 1837, într-un magazin cultural, o Schiță asupra istoriei, moravurilor și limbii țiganilor, primul tom din Istoria Valahiei, Moldovei și a valahilor transdanubieni (ambele în franceză). În 1841 va scoate revista istorică „Arhiva românească”, editînd ulterior cronici și letopisețe care vor contribui masiv la cunoașterea trecutului nostru, după cum faimoasa și unica sa lecție de deschidere a cursului de istorie națională, rostită la 24 noiembrie 1843, va deschide calea interpretărilor teoretice ale istoriei, pe care se vor ilustra ulterior Xenopol, Părvan, Iorga și alții. Nu mai puțin importante pentru destinul culturii noastre moderne — al căreia unul dintre ctitori este Kogălniceanu — sînt scrierile sale literare (Iluzii pierdute, Un întîi amor, Filozofia provincialului în Iași), teatrale și notele de călătorie (în Austria și Spania), a căror expresivitate și curgere spontană contribuie la dezvoltarea limbii noastre literare, la consolidarea prozei românești de observație, la diversificarea literaturii noastre. Dar registrul activităților lui Kogălniceanu este încă mai variat, el cuprinzînd îndeletnicirile practice (avea o fabrică de postav, a scris, împreună cu C. Negruzzi, 200 rețete cercate de bucate... etc.), interesul pentru viața feluritelor instituții publice, pentru păturile populare etc., într-un cuvînt tot ce avea legătură cu propășirea patriei.

Acestui cîmp larg de acțiune i se înscrie și interesul său statornic pentru progresul învățămîntului nostru.

MIHAIL KOGĂLNICEANU

Încă din timpul „Daciei literare” se observă atenția lui trează față de mersul școlii, criticînd manuale, profesori improvizati și alte metehne. Cînd i se pare posibil să intre el însuși în învățămînt, același vizionarism modern îl va face indezirabil, fiind înlăturat de la Academia Mihăileană după prima lecție. Dar de numele lui Kogălniceanu se leagă apariția a două instituții școlare fundamentale pentru progresul țării. Este vorba de înființarea în 1860 a Universității din Iași (cînd el era prim-ministru și ministru al instrucțiunii publice) și, în 1864, a celei din București (cînd era prim-ministru, ministru al instrucțiunii publice fiind D. Bolintineanu). Tot un guvern condus de Kogălniceanu a consfințit și Legea instrucțiunii publice din 1864, prin care se reglementa — pentru întîia oară — organizarea și desfășurarea învățămîntului românesc de toate gradele. De asemenea, în restul activității lui de deputat în Parlament, de prim-ministru sau ministru însărcinat cu conducerea altor sectoare ale vieții publice, Kogălniceanu s-a pronunțat adesea în legătură cu învățămîntul românesc și progresul lui, convingerea sa fiind că în societatea modernă școala are un rol decisiv, deopotrivă formativ și informativ.

Astfel cel ce ar fi putut fi un mare profesor al nostru, rămîne în conștiința posterității un excepțional organizator, un vizionar și un patriot la care vorba se unea cu fapta într-o pilduitoare armonie. Kogălniceanu este, în aceeași măsură, un om al epocii lui și unul al celor de după el, la a căror apropiere spiritul său a lucrat cu statornicie și demnitate.

GEORGE MUNTEAN

Școala fără ziduri

DUPĂ ANI LUNGI

90.000 de fete și băieți își trec în aceste zile bacalaureatul. În fața lor: 1.000 de comisi. De o parte, revelația trecerii dintr-o lume cu bănci în alta fără, de cealaltă — un consum culminant de pricepere didactică.

Ai tentația să întrevezi niște zeci de mii de drumuri în popasul dialogului cu călătorul de pe unul dintre ele. Sau, poate, o fi mai rezonabilă fotografierea unei promoții... Și așa, după doisprezece ani lungi și un bacalaureat scurt, abia izbutești, pînă la urmă să înregistrezi rezultatul și să spui la revedere, peste..

Prin tradiție, bacalaureatul are ceva de academic punct terminus. Act final în explozivul decor de o densă cerebralitate, să fie acesta marele eveniment al creșterii prin școală? Mai de grabă, în pagina calendarului, eveniment — istoric — se scrie școala însăși. Cîrînd, elevii cei mari vor pleca. Vor duce școala cu ei atît cît le va fi de folos și de amintire, cît le va dirija biografia în zonele creației de si-

ne. O vor renova deodată cu noile edificii materiale și spirituale neînvățate vreodată.

Cînd vor pleca bacalaureații, clasele par a rămîne numai ale profesorilor. Nu-i nimic, mai ușor se împacă gîndul cu o școală în care profesorii își așteaptă elevii, decît invers.

Dacă în anii viitori bacalaureatul va fi mai direct legat de economie, știință și cultură, certificînd și o abilitate profe-

sională pe lingă onorabilitatea școlară și invitația către multe domenii ale vieții sociale, reținem din vara noastră cotidiană o atmosferă general stimulatorie pentru candidat și pentru examinator, pentru cel ce-și încheie ultima zi de școală cu cîntece și pentru dirijorul corului. Și ce vacanță urmează bacalaureatului! Poate cea mai adecvată dintre vacanțe. Ca și titlul bacalaureatului cu nobilă etimologie latină, înobilat o dată în plus prin funcționalități suprastatice.

Zilele acestea, deci, în orașe și în mai multe sate ale țării, dialogul profesor-elev (prezent-viitor) ia numele oarecum festiv de bacalaureat. Absolvenții își aclamă, în răspunsuri, profesorii: niciodată nu ț-au iubit ca acum. Pînă aici au arătat ei de ce sînt în stare dinaintea severității dascălului. De aici, în arenele politehnicilor, ale industriilor, ale culturilor, discipolii își vor reprezenta și dascălii.

GH. ANCA

MATEMATICA — teorie de modele și limbaje științifice

Dialogul cu calculatorul electronic îi deprinde pe elevi cu specificul modelului matematic

Matematicile ocupă un loc deosebit în sistemul științelor particulare, fiindcă ele împart cu logica apanajul unei generalități extreme. Într-adevăr, noțiunile științifice sînt, conform cu definiția din articolul „Modele și limbaje științifice ale realității”, publicat în numărul trecut, simboluri ale unei părți, ale realității obiective în limbajul disciplinei științifice cărora le aparțin. De aceea, ele conservă caractere specifice formei de mișcare a materiei studiate de disciplină în cauză. Structura modelelor fenomenelor și obiectelor respective este formată din relații ai căror termeni sînt astfel de noțiuni și, în consecință, trebuie să exprime caracterele specifice menționate.

Or, marea generalitate a matematicilor moderne este datorată tocmai faptului că ele studiază structuri care nu exprimă nici un caracter specific unei forme particulare de mișcare a materiei. Dimpotrivă, structurile matematice exprimă caractere comune tuturor formelor de mișcare ale materiei studiate pînă în prezent de știință.

Instrumentul de cercetare folosit în matematică este raționamentul științific ale cărui legi sînt formulate și studiate de logică. Dacă vom defini raționamentul ca fenomen de prelucrare a informației în conștiința umană, raționamentul științific va fi raționamentul bazat pe legile obiective ale realității.

Cu aceste precizări, logica este ramura științei care studiază teoriile diferitelor modele ale raționamentului științific. Prin urmare, modelarea se întinde și la raționamentul științific considerat ca fenomen care are loc în conștiința umană. În ceea ce privește matematica și raporturile ei cu celelalte ramuri ale științei, vom putea afirma că matematica este acea ramură a științei care studiază noțiunile comune tuturor formelor de existență și de mișcare ale materiei. Privită din acest punct de vedere, matematica se prezintă ca modelatoare potențială a tuturor

formelor de fenomene din natură și societate; matematica este un sistem de teorii de modele ale unor noțiuni. Ea se prezintă ca teoria structurilor matematice: structuri algebrice, structuri topologice, structuri geometrice etc. Avînd ca obiect noțiuni comune tuturor formelor de existență și mișcare a materiei, matematica nu poate folosi limbaje științifice specifice unei anumite ramuri sau discipline științifice. Matematica își dezvoltă teoriile într-un limbaj propriu care poate fi tradus în toate celelalte limbaje științifice.

Într-adevăr, fiecare disciplină științifică își dezvoltă teoriile atunci cînd se dezvoltă și pe baze teoretice, în limbajul științific adecvat formei de mișcare a realității pe care o cercetează. Din cauza modelărilor succesive ale unor fenomene complexe care prezintă aspecte diferite participînd din domeniile mai multor discipline, limbajele științifice folosesc, pe lingă termenii specifici disciplinei respective și termeni ai altor discipline. Astfel, în limbajul disciplinelor chimice se găsesc și termeni ai unor discipline fizice sau mecanice ca și termeni matematici, iar limbajul disciplinelor biologice conține și termeni ai disciplinelor chimice îmbogățite cu termeni fizici, mecanici, matematici etc. Noțiunile matematice, fiind modele ale unor noțiuni comune tuturor formelor de obiecte și fenomene, întrucît descriu structurile cele mai abstracte în afara celor logice, trebuie să fie definite prin termeni proprii sau comuni tuturor celorlalte discipline. Termenii matematici corespund structurilor atribuite prin axiome termenilor specifici acestor discipline și deci, fiind încorporați în discipline matematice sînt adecvați limbajului matematic.

Drumul invers care se efectuează prin aplicarea matematicii în alte discipline științifice și în practică este posibil tocmai fiindcă modelul matematic se reflectă în limbajele specifice acelor discipline, deci este traducibil în acele limbaje.

Matematica își construiește și își verifică teoriile numai cu ajutorul logicii, deci este modelată în limbajul logicii. Într-adevăr, instrumentul de investigație al matematicii este raționamentul științific. Natura specifică a raționamentului matematic trebuie să fie independentă de forme concrete de experiență și mișcare ale materiei, forme care sînt specifice unor discipline științifice particulare sau de sinteză. Or, adoptînd limbajul matematic, raționamentul științific, specific matematicii nu mai poate fi exprimat decît prin modelarea în cadrul logicii care, după cum am menționat, studiază teoriile diferitelor modele ale raționamentului științific și, în particular, ale raționamentului matematic. Acesta este, de altfel, cel mai ușor asimilabil în limbajul logic, întrucît nu mai reflectă calități specifice unei anumite forme de existență și mișcare ale materiei, ci calități comune tuturor acestor forme. Astfel, în stadiul actual de dezvoltare a științei și în cadrul revoluției științifico-tehnice contemporane, cînd între diversele ramuri ale științei se stabilesc alianțe și conexiuni din ce în ce mai profunde, adesea structurale, matematica devine un liant natural cerut și utilizat în mod deliberat (adesea chiar cu un discernămint controlabil). Bazele acestei popularități, care înlocuiește în mod surprinzător pentru cei care nu practică ei înșiși această integrare a matematicii în disciplina respectivă — rezerva de altă dată față de eficacitatea exteritorială a matematicii — trebuie căutate în rolul pe care modelarea și limbajele științifice îl joacă în prezent în dezvoltarea tuturor disciplinelor științifice care au depășit faza pur descriptivă.

Matematica se dovedește a fi aptă în prezent de a se înfățișa și de a fi folosită ca un sistem de teorii de modele ale realității obiective exprimate într-un limbaj traductibil în toate limbajele științifice destul de evoluat pentru a descrie modele matematizabile azi sau într-un viitor pe drumul căruia s-o și pornit.

Acad. NICOLAE TEODORESCU

ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI

Colocviile și examenele pentru obținerea gradelor didactice de care se ocupă ancheta „Climatul examinării” din „Tribuna școlii” nr. 4/28 mai a.c. ridică și importante probleme privind conținutul și formularea subiectelor. Se pune, cred, problema dacă este cazul să se mențină în tematica acestor examene subiecte similare cu cele dezbătute de fiecare dintre noi cu prilejul examenelor din studenție, ca de exemplu „Evoluția diferitelor aparate și sisteme ale regnului animal”, „Glande cu secreție internă”, „Analizatorii” (anatomie și fiziologie) etc. Considerăm că, înlăturînd aceste repetări școlare, s-ar putea face mai mult loc „noului”, cercetărilor științifice și metodice contemporane.

Firește, modul în care candidatul posedă și transmite noțiunile științifice clasice fundamentale ale științelor biologice trebuie să fie re-verificate temeinic, dar aici rolul principal ar trebui să-l joace inspecția de grad.

Inscrieri la cuvint
pe tema:
CLIMATUL EXAMINĂRII

Se mai impune, credem, să fie pusă la punct și problema suprapunerii unor teme prevăzute în cursurile de reciclare față de cele de pregătire a gradelor. Dacă această repetare nu se poate evita, ținînd seamă că gradele se pot obține tot din cinci în cinci ani, nu ar fi logic ca cele două forme de perfecționare: promovarea gradelor și reciclarea să se unifice cel puțin din anumite puncte de vedere?

Oricare ar fi forma acestor cursuri

de perfecționare, ele vor deveni, credem, cu atît mai utile pentru procesul de învățămînt, cu cît vor fi mai concretizate sub formă de lucrări practice, lecții realizate pe baza unor metode moderne de predare, excursii științifice și activități educative model, lucrări personale, punînd în evidență cercetări, inovații, metodici, creativitatea candidaților.

În concluzie, considerăm că acei care promovează examenul sau coloeviul de grad didactic trebuie să rămînă nu cu impresia că au devenit pentru o sesiune, studenți, cum se întîmplă în prezent, ci cu convingerea că în viitorul an școlar vor ști să lucreze cu elevii mai competenți, dînd astfel societății contemporane oamenii de cultură și de caracter de care aceasta are nevoie.

Prof. CEZARA POPOVICI
inspector de specialitate

Pentru o scriere corectă

Ca răspuns la invitația formulată în finalul articolului „Scriere verticală sau înclinată?” („Tribuna școlii” nr. 4/1971), învățătorul Constantin D. Popescu din comuna Sintămăria-Orlea, jud. Hunedoara ne trimite o opinie din care spicuiim: „Am constatat o serie de inconveniente care împiedică însușirea temeinică a scrierii corecte. Astfel, liniile punctate — discontinuu — ale caietelor de clasa I obosesc, după părerea mea, vederea elevului, iar suprapunerea culorii cernelii peste culoarea liniaturii filelor am-

bele avînd aceeași nuanță de albastru — creează dificultăți care încetinesc scrisul. Un alt inconvenient: inexistența în comerț a unui caiet cu intervale mai mici între rînduri, corespunzător scrierii obișnuite, de cca. 3 mm., a omului matur. Aceasta face ca atunci cînd trece la scrierea pe caiete dictando — care au între linii cca. 8 mm — elevul să deformeze literele, făcîndu-le inegale.

Pentru remedierea acestor deficiențe propun: a) editarea unor caiete pentru clasa I cu linii continue,

trase însă cu o altă culoare, convenabilă, de exemplu, bleu-azuriu, plăcută și recreativă pentru vedere; b) pentru ca nuanța cernelii să nu se mai confunde cu a liniaturii caietului să se înlocuiască cele două linii ale intervalului principal cu o altă culoare (violet); (experimental am constatat că elevii scriu astfel mai ușor și mai repede); c) evitarea deformării scrierii, cînd se trece la caietele dictando, se poate realiza folosînd două culori pentru crearea unor intervale de 3 mm între rînduri.

Programul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate se bazează pe un principiu important: descoperirea și punerea în valoare a posibilităților multiple de perfecționare neîntreruptă a sistemului social socialist. Această perspectivă impune o strategie îndrăznească de stimulare și promovare a noului, în lupta neîncetată cu vechiul, cu inerția, rutina, incompetența, arbitrarul birocratic...

Sensul profund al acestei politici constă în umanizarea progresului în socialism.

Aici termenul de „umanizare” desemnează un proces dublu: pe de o parte, introducerea neabătută a principiilor și valorilor umanismului marxist în toate domeniile practicii sociale, pe de altă parte, formarea unei individualități capabile să realizeze pe plan obștesc și în viața sa personală proiectul comunist al dezvoltării.

Rolul principal în împlinirea acestui proiect cuceritor îi revine tineretului.

Atunci când examinăm capacitatea și disponibilitățile acestui tineret, chemat să transpună în viață, cu consecvență și curaj, programul construirii socialismului multilateral dezvoltat în România, trebuie să avem în vedere marile probe ale vieții în care el a dovedit, prin fapte, remarcabilele sale calități de devotament, îndrăzneală, responsabilitate, spirit revoluționar și constructiv. E destul să chemăm în față explozia de înflăcărare tinerească pe care o atestă marile șantiere ale construcției socialiste, precum și încercarea din timpul inundației catastroale din anul trecut, când acest tineret — de pe băncile școlii sau universităților, din fabrici sau de pe ogoare — a știut să săvârșească minuni de umanitate și abnegație... El a știut să fie calm în fața pericolului, să-și asume răspunderi cu demnitate, să acționeze cu competență și eficacitate în interesul colectivității socialiste.

Să nu ezitam în a formula concluzia ce se impune: ori de câte ori, în fața tineretului nostru au fost puse sarcini stimulative, care au permis afirmarea calităților sale, respectând, în același timp, demnitatea sa umană, el a dovedit în faptă frumoase calități de inteligență și de caracter.

Aceste potențialități nu sînt însă fo-

losite îndeajuns în procesul de învățămînt. Adesea avem de-a face cu o subsolicitare educațională care, în loc să stimuleze, descurajează inteligența, inițiativa, inventivitatea și înflăcărata dorință de inovare socială a tineretului. Or, se știe că omul se dezvoltă numai în măsura în care capacitățile, atitudinile, talentele sale sînt continuu solicitate. În caz contrar, cum se întâmplă în situații de subsolicitare educațională, l se atrofiază însăși capacitatea de dezvoltare și perfecționare, iar energiile nefolosite se irosesc în direcții lipsite de semnificație socială, umană.

Capacitatea de integrare constructivă și creatoare a tineretului în viața socială depinde, în raport direct proporțional, de capacitatea creării de către societate și în special de către educatori a unor situații educaționale care să solicite în permanență inteligența, trăsăturile de caracter, disponibilități, inițiativa, inventivitatea și spiritul de inovație socială competentă, oferind tineretului un cîmp larg de ac-

îndeplinirea obligațiilor ce revin personalului didactic, lipsa unei atitudini de critică și perfecționare permanentă a realizărilor, cultivarea spiritului de suficiență, orgoliul personal și goana după căpătuire prin servilism sau chiar prin procedee ilicite nu reprezintă modele de comportament cu valoare educativă pozitivă.

În mod teoretic, proclamăm însemnătatea centrală a practicii sociale: trebuie să mergem mai departe, modernizarea învățămîntului înseamnă să introducem cu curaj practica socială în procesul de învățămînt și să integrăm procesul de învățămînt în dinamica practicii noastre sociale revoluționare, în care totul și toate se află în necontenită transformare ascendentă.

În centrul muncii noastre de educatori trebuie să stea înțelegerea, structura, a dinamicii și a direcției de dezvoltare a practicii noastre socialiste, preocuparea continuă de a promova noul prin inițiativa, inventivitate, inovație, efectiv realizate în fapte controlabile (și nu afirmate în discursuri),

niel la nivelul civilizației secolului nostru și al celui următor, în conformitate cu exigențele de participare la decizie și control a omului de azi. Trebuie să introducem în școală sufletul fierbinte și clocotul transformărilor revoluționare prin care trece practica socială și, prin ea, înseși condițiile de existență ale omului. În centrul activității din învățămînt trebuie să fie așezate problemele reale ale construcției socialismului multilateral dezvoltat într-o lume transformățională. În țara noastră, asistăm la crearea unui larg cadru de manifestare a democrației socialiste în care progresul în libertate se îmbină cu sporirea responsabilității directe a individului și a colectivității. În vederea unei astfel de practici trebuie să educăm tineretul. El trebuie sprijinit să înțeleagă, să dorească și mai ales să fie în stare să realizeze acest ideal social. Caractere se formează numai în activitate practică. Nu prin condamnare în vorbe sau prin decrete administrative se pot eradică, smulge din rădăcină manifestările sporadice de individualism meschin, spiritul de căpătuire, carierismul și indiferența față de treburile obștesci, ci prin crearea unei situații educaționale care introduce în școală o nouă practică, practica exercitării democrației socialiste... Un educator inteligent va forma inteligent; un profesor activ și de inițiativa va stimula dezvoltarea acestor calități; un om moral, cinstit creează în jurul său o ambianță în care greu se afirmă necinstea, imoralitatea.

Vorbind despre țările care au realizat o agricultură avansată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o remarcă profundă: acolo unde agricultura a fost transformată, însuși omul din agricultură s-a transformat în același timp... Această idee este perfect valabilă și pentru învățămînt: modernizarea învățămîntului în sensul perfecționării sale pentru a contribui efectiv la formarea purtătorului uman al proiectului comunist de dezvoltare socială și individuală presupune transformarea practică a „omului din învățămînt” — sub dubla ipostază de educator și educat — într-un inițiator și realizator al inovației sociale.

Oare n-a sosit timpul să proiectăm nu numai clădiri școlare, planuri de învățămînt, programe și manuale, ci și omul epocii în care România socialistă își conturează destinul pe termen lung în vederea realizării unei societăți colectiviste a belșugului în care „dezvoltarea liberă a fiecăruia este condiția dezvoltării libere a tuturor”?

Cum se poate stimula mai bine entuziasmul, dorința de creație și inovație a tineretului, inițiativa și inventivitatea lui, angajarea umană a fiecăruia și a tuturor decît dîndu-i posibilitatea ca, încă de pe băncile școlii, să participe efectiv, în mod practic, la reorganizarea continuă a prezentului, în perspectiva viitorului, care va fi „prezentul” vieții sale?

Prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL

PRIMATUL EDUCAȚIEI

țivitate de sine stătătoare, de afirmare a individualității sale în acțiuni de interes colectiv.

Asemenea disponibilități trebuie solicitate chibzuit și în cunoștință de cauză, spre a-l ajuta să transforme proiectul comunist de dezvoltare socială și individuală într-un program personal de viață.

Crescut într-o societate în care n-a fost obligat să parcurgă experiența exploatații, tineretul nostru are pretenția firească de a fi tratat corespunzător nu numai cu ceea ce reprezintă el în momentul de față, ci și în concordanță cu un rol ce-i revine în viitor. Educatorii, profesorii noștri trebuie să fie conștienți că pe băncile școlii nu se află doar niște ființe destinate să se transforme în simpli executanți, ci chiar viitorii conducători ai vieții noastre sociale. Soarta României socialiste va reflecta calitățile intelectuale, morale, civice pe care le dezvoltăm astăzi în acești conducători de mâine. De aceea, accentul trebuie să cadă pe formarea calităților de a gândi, a acționa și a aprecia în mod independent.

Am spus și nu conțenesc să repet că noi educăm nu numai prin ceea ce facem, ci și prin ceea ce nu facem. Fenomenele de burocratizare a activității școlare și universitare, formalismul în

dezvoltarea consecventă a unei atitudini comuniste, „critice și revoluționare”, capabilă să stăpînească știința și tehnologia contemporană și să le folosească operativ, în viața de fiecare zi.

Am discutat și discutăm mereu despre formația de specialitate a tineretului, despre cantitatea și calitatea informației pe care trebuie să o transmită procesul de învățămînt, despre metodologie și tehnologia acestuia. Avem mult de făcut în această direcție. După părerea mea, primatul revine însă formării umane a tineretului, educației, ca acțiune de mare profunzime și cu efecte de durată, prin care tindem să creăm un sistem motivațional ce determină comportarea individului în decursul întregii sale activități, și-l investește cu capacitățile cerute de dezvoltarea vertiginosă a unei societăți socialiste, menite să folosească din plin achizițiile progresului științific și tehnic, din era civilizației informaționale, cibernetice, a energiei nucleare și a zborurilor cosmice...

Întreaga activitate din școli și universități trebuie subordonată, după convingerea mea, dinamicii formării individului capabil să realizeze proiectul dezvoltării comuniste a Româ-

șarea de către Inspectoratul școlar Harghita a acestei acțiuni, ce ne puteți spune, tovarășe Illyés, despre evoluția ei și rezultatele obținute?

— Începutul a fost realizat, desigur, prin popularizarea largă a expoziției care a fost vizitată de un număr mare de cadre didactice de la majoritatea școlilor din județ, organizînd și excursii speciale în acest scop. De asemenea, am pus la dispoziția celor interesați în realizarea cu mijloace proprii a unora dintre materialele didactice expuse documentația tehnică necesară.

Un accent deosebit s-a pus în această privință pe confecționarea materialului didactic indicat în nomenclatorul dotării școlii de 10 ani, elaborat de Ministerul Învățămîntului (desigur, în primul rînd, ne-au preocupat mijloacele care nu se execută pe plan central).

Un studiu recent efectuat de noi cu privire la preocuparea cadrelor didactice de a confecționa și valorifica din materialele expuse, ne-a permis să constatăm, mai ales la învățămîntul preșcolar și la clasele I—IV, fapte îmbucurătoare. Pentru majoritatea unităților din învățămîntul preșcolar, de pildă, s-au confecționat, după modelele expuse, diferite jocuri didactice electrice, mecanice și figurative, menite să-i familiarizeze pe copii cu anotimpurile și specificul lor, să cunoască animalele, să le formeze și să le dezvolte perspicacitatea etc. Pentru dotarea claselor I—IV s-au valorificat, în special materialele di-

didactice prezentate de învățătorii de la școala de aplicație de pe lângă Liceul pedagogic de învățători din Odorheul-Secuiesc. Printre acestea se numără diferite fișe de învățămînt programat, planșe pentru predarea aritmeticii și gramaticii, panouri magnetice și altele.

Subliniez, în mod deosebit, că în obținerea acestor rezultate un merit deosebit revine Liceului pedagogic din Odorheul-Secuiesc care a acționat ca un centru metodic cu deosebită iradiere.

— Cum s-a concretizat acțiunea de valorificare a forțelor locale pentru confecționarea de material didactic necesar claselor mari?

— În majoritatea școlilor au fost realizate, după modelele prezentate la expoziție, pentru clasele V—X și pentru anii I—IV ai liceului, hărți cu personalități și evenimente literare, culturale și artistice din viața țării și din viața județului nostru, ecrane transparente pentru retroproiecții de diafilme, modele din structura atomului etc.

— Pentru realizările tehnice de complexitate deosebită, care pot fi reproduse cu mai multă dificultate la nivelul unei singure unități școlare, ați prevăzut unele acțiuni directe ale inspectoratului?

— Ne-am propus să confecționăm în această vară, prin atelierul de reparat material didactic, modelul de sincrofazotron — expozat cu deosebite valențe didactice — și dispozitive de acționare prin telecomandă a

aparaturii de proiecție a diafilmelor.

Menționăm, de asemenea, că în urma studierii materialelor expuse de către specialiștii întreprinderii „Didactica” au fost reținute 10—12 dintre lucrările originale, care urmează să fie multiplicare, în serie mare, la nivel central. Parte din profesorii care au confecționat mijloace tehnice didactice originale au întocmit dosarele pentru obținerea titlului de inventator sau inovator. Aș menționa, în primul rînd, printre aceștia pe prof. Peter Attila de la Licul „Dr. Petru Groza” din Odorheul-Secuiesc, pentru ingeniosul și eficientul său aparat pentru activizarea gîndirii logice.

— Care sînt intențiile Inspectoratului școlar Harghita în legătură cu continuarea acestei acțiuni?

— Sprijinindu-ne pe entuziasmul declanșat de această inițiativă, de climatul favorabil creat în școli de apariția unor noi creatori și inovatori din rîndurile cadrelor didactice, ne propunem să dăm continuitate și profunzime întregii acțiuni. Bilanțul realizărilor îl vom face anual, în cadrul unor expoziții organizate în școlile de centru, decernînd premii creatorilor merituoși, iar o dată la doi ani vom organiza ample expoziții județene. Nădăjdum că la a doua ediție a acestei expoziții-concurs, calitatea și originalitatea realizărilor, să se situeze la un nivel mult superior pe coordonatele modernizării tehnicii didactice.

Interviu luat de AL. CIUCA

IDEEI DEZBATERII ORIENTĂRI

UN INSPECTORAT — O INIȚIATIVĂ

Valorificarea capacităților

locale în autodotare

Ne vorbește prof. :

ILLYÉS LADISLAU,

Inspector școlar general

al județului Harghita

În urmă cu aproximativ un an, la Miercurea Ciuc își deschidea porțile o vastă expoziție de tehnică și tehnologie didactică. Ceea ce individualiza această expoziție, în raport cu alte meritorii manifestări similare, era faptul că ea reprezintă o etapă dintr-o acțiune de anvergură mult mai mare, concepută să se desfășoare pe o perioadă îndelungată. În esență, organizarea acestei expoziții-concurs urmărea stimularea creației originale de material didactic, cunoașterea forțelor care își pot aduce contribuții determinante la modernizarea tehnologiei școlare și evidențierea căilor de randament maxim în efortul de autodotare al unităților școlare din bazinul Ciucului.

— Acum, la un an de la declan-

MESERIA — cinstea și mindria noastră

Fiindcă e un tip franc și fiindcă stăteam cumva amici, era absolut sincer!

— Uite ce-i, sint profesor de zece ani. Nu-mi place să mă îmbăt cu apă rece. Vine omul la mine și mi-o spune verde. „Eu am tras la șaibă toată viața. Dacă eu n-am fost în stare să fac nimic, barem copilul meu s-ajungă ceva“. Ceva, după el, înseamnă orice, măcar conțopist prin vreun birou pe unde va, numai nu „la șaibă“, nu la meserie. Ei? Am eu, profesor, dreptul să mă opun la această aspirație?

N-am apucat să răspund. Mă grăbeam. Am zîmbit cam amestecat și cam într-o dungă sărind în tramvaiul care tocmai pleca. Îi răspund acum, de aici, lui și tuturor celor care gîndesc ca el, redînd cîteva dialoguri purtate în această adevărată citadelă a industriei constructoare de mașini care este Uzina „23 August“.

EROISM, CELEBRITATE

— „Spre mai bine?“ Ce înseamnă „spre mai bine“? m-a întrebat **Hristache Antonache**, maistru principal la secția „Forje“.

— Știu și eu... Probabil o anumită comoditate.

— Comoditate? Adică leagăn pentru lene? Asta nu dă satisfacții, cel mult plictiseală.

— Atunci, poate, posibilitatea de a te realiza.

— Aha! Așa mai venim de-acasă. Mulți dintre tinerii de azi aleargă după cai verzi pe pereți. La concursurile de preselecție ale „stelei fără nume“, mare înghesuială. Nu mai vorbesc de concursurile de admitere în facultate. Unul visează să ajungă inginer, altul doctor, altul avocat, altul actor, altul fotbalist, altul boxer. Foarte bine! Dacă au talent și înclinații, să se facă. Dar să nu fie nici actori oarecare, nici doctori oarecare și nici fotbaliști oarecare. Să fie excelenți.

— Ceea ce e valabil și pentru profesia de forjor?

— Pentru orice profesie. „Mai binele“ nu depinde de specificul profesiei, ci de cel care o practică. Forja nu e banală sau urită decît pentru un forjor mediocre.

— Este, totuși, o meserie grea.

— Tocmai de aceea, frumoasă. Este bărbătească. Are în ea ceva eroic. Omul se înfruntă direct cu calupurile de fier incandescent în care modelează ca un sculptor. Lucrăm într-o atmosferă cu temperatură ridicată. Nu-i o meserie pentru nevolnici. Și tocmai în asta constă mindria noastră. Iar mindria e cu atît mai mare cu cît între acești „duri“ ai forței reușești să nu fi un oarecare, ci un celebru (fiindcă, știți bine, în zilele noastre meseriile au marile lor celebrități, ca și artele și sportul).

— Cum arată un celebru?

— Ca mine, de exemplu, mi-a răspuns **Hristache Antonache**, surzind. Am omis să precizez că **Hristache Antonache**, acest mare forjor, autor a peste 100 de inovații și raționalizări, este Erou al muncii socialiste.

MANUAL — SPIRITUAL

Convorbirea cu **Marian Avram**, de la secția „Trasaje“ e o adevărată delectare.

— Dacă îmi place meseria de traserator, dacă mă pasionează? Nimic nu-mi dă satisfacții mai profunde decît profesia pe care o practic.

— Cum ne-ați putea convinge?

— Ce să vă spun? Fabricăm pentru Combinatul chimic de la Slobozia o baterie de zece compresoare de un tip care nu are precedent în Europa. Vă puteți imagina ce am simțit atunci cînd a pornit primul compresor din această baterie? Era o premieră europeană și eu eram unul din autorii ei. Operațiile de trasaj fuseseră făcute de mine. Fiecare reușită, la verificarea în probele tehnologice, pe care le pîndeam tremurînd de emoție, era o reușită a noastră, a constructorilor. Nu cred că un scriitor chemaț la rampă după premiera piesei sale ar fi fost mai emoționat.

— Cînd ați îndrăgit meseria?

— Cînd eram copil. Am urmat cursurile unui liceu teoretic, alături de care era un liceu industrial. Îmi plăcea să mă joc în atelierele acestui liceu, cu uneltele lui. Mai tirziu, joaca a devenit profesie. Notele cu care am absolvit liceul teoretic m-ar fi îndreptățit să fac o carieră intelectuală (am fost, cum se

spune, „șef de promoție“), dar am avut norocul să-mi dau seama că meseria de traserator este domeniul în care mă pot realiza cu adevărat.

— Ce rol a jucat pregătirea dv. intelectuală în profesia pe care o practicați?

— Enorm! Randamentul miinilor se află în relație directă cu resursele spirituale ale individului.

— Vă referiți la aceea pregătire care se leagă direct de profesie?

— Nu numai. Cred că e vorba de nivelul spiritual general. Sint cunoscător a cîteva limbi străine, iubesc muzica, teatrul, pictura, lecturile. Am o bibliotecă foarte bogată și, vă rog să mă credeți, nu în cărți de duzină. Unii spun că munca în uzină unilateralizează. Nu e adevărat, dacă știți s-o înțelegeți pe deplin. În acest sens poate sta pe același plan cu orice muncă intelectuală care, efectuată în chip rutinier, limitat, poate să unilateralizeze. Astfel, orice loc de muncă este un imens teren în care oricine poate să-și exercite fantezia creatoare, optimizîndu-l, înfrumusețîndu-l, astfel încît să devină o sursă de subtile bucurii personale.

FASCINAȚIA COMPETIȚIEI

Despre această fascinație mi-a vorbit lăcătușul **Ionel Geantă**, șef de echipă la atelierul de montaje-compresoare:

— Orice competiție are în ea ceva fascinant. Dovadă, imensul public pe care îl atrage orice gen de întrecere-spectacol. Există însă și competiții care nu se desfășoară în fața publicului și care, în aparență, n-au nimic spectaculos, dar care nu sint mai puțin fascinante. În uzină participi în fiecare zi la o competiție cu timpul, cu tine însuți, cu materia pe care o prelucrați, cu cei din jur.

— Și miza?

— E aceeași ca în orice meci. Cîștigi sau nu cîștigi. Explozie de bucurie, cînd ai cîștigat. Mîhnire, ciudă și reviriment al ambiției, cînd ai pierdut.

— Această competiție presupune un efort fizic?

— Numai într-o oarecare măsură. Uzina de astăzi nu mai seamănă cu cea de acum 20 de ani. Efortul fizic este mult redus. Mașinile lucrează aproape singure. Numai că au nevoie de cineva care să le supravegheze. Efortul constă, mai degrabă, în majoritatea cazurilor, într-o combinație de inteligență, îndemînare, precizie, rapiditate și fantezie.

APEX PROFESIONAL

Despre farmecul întrecerii mi-a vorbit tînărul lăcătuș **Șerban Nicolae**, de la secția „Sculărie generală“.

— Satisfacțiile pe care ți le procură meseria mea le poate înțelege oricine a pus măcar o dată o liță atunci cînd s-au ars siguranțele din casă. Exemplul e pueril, dar faptul că ai reușit să readuci lumina în casă îți dă într-adevăr o oarecare satisfacție. Insușiți și înmîiați această satisfacție și veți înțelege ce simte un lăcătuș mecanic atunci cînd caută defectul misterios al unei cutii de viteze, cînd reușește să-i dea de urmă și să-l remedieze.

— Sînteți tînăr, aveți toată viața înaintea. Care sint ambițiile dv. profesionale, ce ideal vă propuneți să atingeți în profesie?

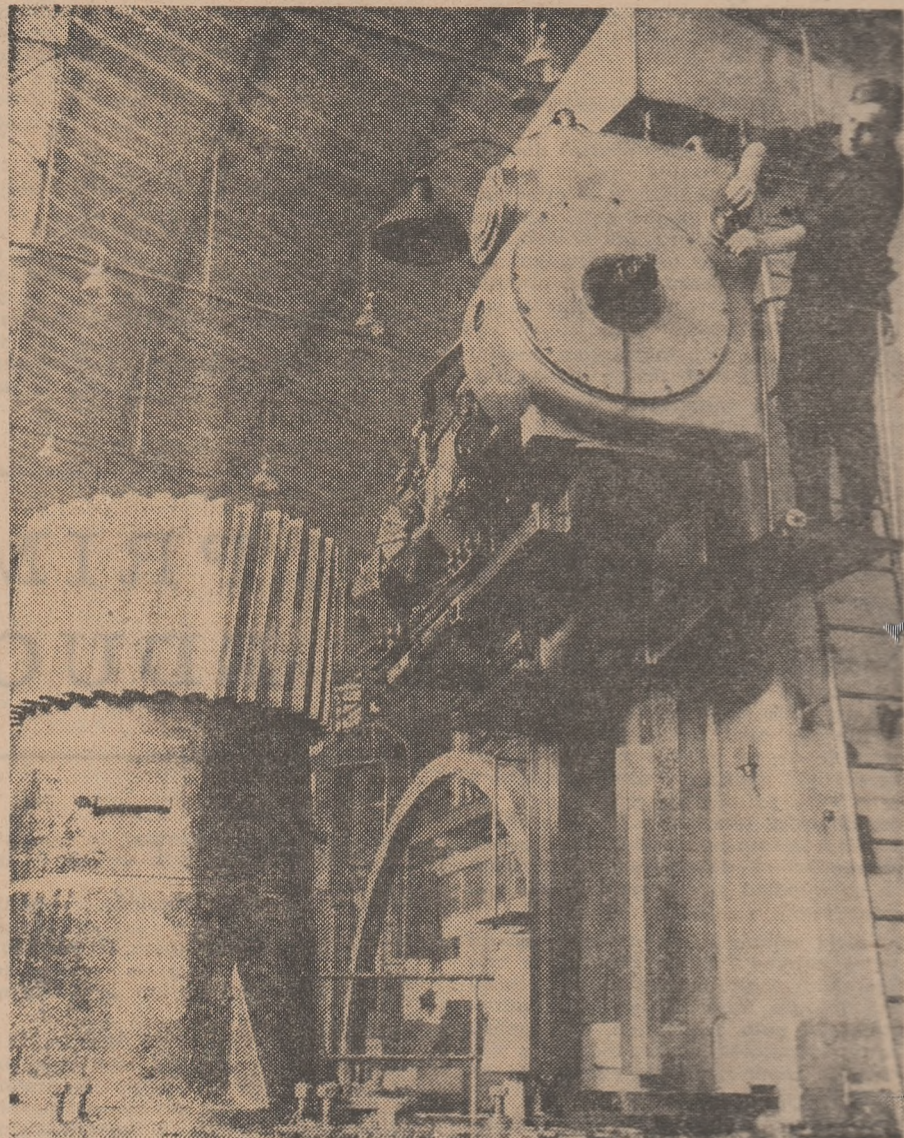
— Mai întîi, să parcurg niște trepte de pregătire în specialitate. Urmez cursurile unei școli serale de tehnologia construcțiilor de mașini.

— Și ținta finală?

— E atît de înaltă încît mi-ar fi foarte greu s-o descriu. Cu atît mai mult, cu cît felul în care va arăta ea nu depinde direct de mine. Vedeți, încă de pe acum, industria se dotează cu mașini din ce în ce mai rafinate — cu comenzi după program, cu o înaltă tehnicitate. Acum mă pregătesc să lucrez la aceste mașini. Dar tehnica progresaază foarte repede. Vor apărea mereu alte și alte mașini, mai perfecționate. Dacă mă las în voia visurilor, pot să-mi închipui că peste ani voi lucra la niște mașini cu adevărat fantastice. Dar visurile acestea nu sint departe de ceea ce anunță dezvoltarea științei și tehnicii contemporane.

OCTAVIAN BUZESCU

Convorbiri realizate cu concursul redacției „Viața uzinei“

Cea mai perfecționată tehnică industrială stăpînită de oameni cu cea mai înaltă calificare — astfel poate fi caracterizată Uzina „23 August“.

Psihoprofesiograma

Pregătirea tehnico-productivă în școala de cultură generală are o dublă eficiență, atît în orientarea, cît și în formarea tinerelor noastre generații, în vederea unei optime integrări sociale, contribuind astfel efectiv la dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste.

Cercetînd numeroasele cerințe psihofiziologice ale principalelor grupuri de profesioni — deci psihoprofesiogramele respective — precum și pe cele necesare desfășurării activității practice în școala de cultură generală, și comparîndu-le cu caracteristicile aparatelor și testelor psihologice — prin care aceste cerințe pot fi diagnosticate în activitatea elevilor — am evidențiat cu certitudine, că activitățile practice oferă multiple valențe, nu numai formative, ci și orientative.

Valențele formative ale activităților practice se realizează în procesul însușirii cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor practice de muncă, precum și al formării unor prețioase trăsături morale, iar **valențele orientative** devin evidente prin înseși participarea și comportarea elevului în organizarea și desfășurarea acestor activități practice, care demonstrează existența sau lipsa inițială a aptitudinilor, predispozițiilor sau înclinațiilor necesare elevului pentru efectuarea respectivelor activități.

Deci, valențele orientative și formative ale pregătirii tehnico-productive, prin organizarea și desfășurarea variatelor game de activități practice, sint o realitate, prin înseși natura și structura aptitudinilor, predispozițiilor sau înclinațiilor, deoarece **aptitudinile — de orice fel — apar (devin evidente) și se formează numai în procesul activității**, iar predispozițiile sau înclinațiile naturale — ereditare — le influențează doar mijlocit, adică tot prin intermediul activității.

Ca atare, conchidem, că, în și prin pregătirea tehnico-productivă putem orienta și forma pe elevi potrivit cerințelor sociale și particularităților lor individuale. Acest proces orientativ și formativ se realizează, diagnosticînd stadiul existent al individualității fiecărui (fondul ereditar + experiența acumulată ulterior) și orientînd elevul să acționeze în sensul aptitudinilor deja manifestate, dezvoltîndu-le, spre a obține maximum de randament; iar în cazul cînd aptitudinile nu sint evidente — deci elevul nu le are — pentru a satisface cerințele sociale și interesele personale, prin valențele formative ale activităților tehnico-productive, aptitudinile necesare integrării sociale pot fi realizate cu succes printr-o științifică organizare și desfășurare a procesului de învățare.

Pentru a veni în sprijinul școlii și al familiei vom prezenta psihoprofesiograma cîtorva activități practice: cerințe psihofiziologice și contraindicațiile respective.

MECANICĂ ȘI CONDUCERE AUTO-MOTO

Cerințele psihofiziologice: — acuitate vizuală și auditivă; — atenție concentrată și distributivă — percepție spațială și percepție de timp; — stabilitate emotivă; — abilitate manuală; — coordonarea miinilor; — motricitate generală, timp de reacție adecvat; — gîndire tehnică și aptitudine tehnică; — perseverență și hîrnicie, rezistență la monotonie; — conștiințiozitate.

Contraindicații: — acuitate vizuală peste 0,4 la un ochi și sub 0,4 la celălalt ochi; — surditate totală sau avansată; — tendință la dermatoză, deformații osteo-articulare; — forță musculară diminuată, mai ales a membrilor; — tulburări motorii ale membrilor inferioare și superioare; — sensibilitatea mucoaselor căilor respiratorii la

ORGANIZAREA ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚII DIN ȘCOALĂ

Oricât de bună ar fi planificarea activității unei școli, rezultatele nu vor fi cele scontate dacă măsurile propuse nu vor fi însoțite de o organizare corespunzătoare a activității.

Problema care se pune în fața oricărei școli, în ce privește organizarea rațională a activității elevilor și a drelor didactice, perfecționarea și ridicarea nivelului predării, constă în a analiza situația existentă în vederea înlăturării lipșurilor ce se manifestă în aceste domenii și în a îmbunătăți, în continuare, metodele de muncă în fiecare domeniu al acestei instituții, astfel ca ea să corespundă întru totul cerințelor actuale care se pun în fața învățământului, pentru pregătirea tineretului școlar în pas cu dezvoltarea științei și tehnicii contemporane, cu nevoile societății noastre socialiste.

Din multitudinea problemelor organizatorice care se ridică în activitatea unei școli, ne vom opri numai la o parte și vom începe cu organizarea conducerii școlii. După cum este cunoscut, fiecare unitate școlară, în funcție de numărul claselor de elevi, are pe lângă director, unu, doi, cel mult trei directori adjuncți (liceele mari pe lângă care este organizat și învățământul seral pot avea cel mult trei directori adjuncți). Directorul, în calitate sa de conducător, răspunde de bunul mers al școlii, de buna instruire și educare a elevilor. Potrivit planului general educațional, directorul împreună cu directorii adjuncți, își împart sectoarele de activitate, avându-se în vedere specialitatea și experiența fiecăruia, atât în practica la catedră, cât și în munca de conducere a școlii.

Ținând seama că la baza întregii noastre vieți economice și sociale stă principiul conducerii colective, în activitatea de conducere și îndrumare a muncii din școală, pe lângă director și directori adjuncți mai trebuie antrenate și alte cadre didactice și specialiști din școală, cărora li se pot încredința diferite responsabilități. Avem în vedere, în primul rând, pe șefii catedrelor, conducătorul comisiei dirigintilor, îndrumătorul U.T.C., secretarul comitetului U.T.C. pe școală, ad-

ministratorul școlii, secretarul șef etc. Apreciem ca nefirească situația din acele școli unde directorii din dorința de a ține în mână toate problemele își rețin pentru ei sectoarele de bază, iar directorilor adjuncți le încredințează mai mult probleme gospodărești. Această situație pare să aibă un caracter general, din care cauză în funcțiile de directori adjuncți nu sînt promovați, de multe ori, cei mai buni profesori.

Conducerea unei școli pune multe probleme, cu toate acestea pe primul plan este indicat să se aplece procesul de învățământ. Acesta constituie esența școlii, restul activităților, cu toată importanța lor firească, se subordonează obiectivului central. Analiza atentă a planurilor generale de muncă ale multor licee și școli ne arată că partea cea mai slabă este tocmai aceasta care se referă la controlul și îndrumarea procesului de învățământ. Spre exemplificare am ales planul general educațional al unui mare liceu din Capitală pentru anul școlar 1969-1970. Din capitolele privind repartizarea sarcinilor în cadrul colectivului de conducere rezultă următoarele aspecte:

Director: —, Coordonarea întregii activității instructiv-educative și administrativ-financiare; — Îndrumarea activității metodice, îndrumarea și controlul muncii de perfecționare a cadrelor didactice; — Munca cu părinții.

Director adjuncți: — Procurarea și distribuția manualelor; — Programe și planificări; — Disciplina și frecvența elevilor; — Sprijinirea muncii de pregătire a elevilor pentru apărarea patriei; — Internatul; — Orarul.

Director adjuncți pentru problemele tineretului: — Îndrumarea activității extrascolare și în afară de clasă a elevilor; — Cercurile cu elevii, munca patriotică, activități culturale și sportive și concursuri, serbări școlare; — Sprijinirea muncii dirigintilor; — Îndrumarea organizației U.T.C.

Director adjuncți pentru secția serală: — Îndrumarea activității instructiv-educative de la secția serală; — Păstrarea și folosirea materialului audio-

vizual; — Documentele școlare și arhiva; — Verificarea inventarului; — Securitatea localului în timpul activității secției serale.

Cu excepția secției serale, la învățământ de zi lipsește problema controlului și îndrumării procesului de învățământ. În al doilea rând, directorul a preluat asupra sa coordonarea întregii activități instructiv-educative, iar directorului adjuncți i s-au încredințat mai mult probleme administrative, în timp ce liceul dispune de un administrator, de un secretar șef, de un contabil principal și de alți salariați. Nu ar fi mai indicat oare ca acestia să coordoneze activitatea administrativ-financiară, iar directorul să efectueze periodic controlul activității?

O sinteză a punctelor de vedere exprimate de un număr de cadre de conducere din învățământul elementar american a fost dată publicității în „Al 27-lea anuar al asociației directorilor de școli elementare” din anul 1948). Această distribuție, considerată ideală la timpul respectiv, prevede: — activitate de supraveghere — 37%; — activitate cu elevii — 17%; — relații cu colectivul școlar — 11%; — atribuții administrative — 24%; — muncă de birou — 3,5%; — diverse atribuții — 4,9%; — activitate de predare — 2,6%.

Modul în care sînt distribuite, în situațiile de mai sus, diversele atribuții ale directorilor reflectă, cum este și firesc, specificul școlii americane. După cum constată însuși autorul studiului, în S.U.A. nu există încă un acord general cu privire la natura atribuțiilor exercitate de către director, cu toate că se manifestă tendința de a crește obligațiile acestuia în funcție de mărimea școlii și pregătirea sa.

Rezultatele pozitive obținute în organizarea profesorilor pe catedre de specialitate reprezintă un pas important pe drumul muncii colective, al intensificării schimbului de experiență, în ridicarea nivelului predării. Considerăm că în licee, la început, chiar cu titlul de experiență, s-ar putea renunța la posturile de directori adjuncți, iar în locul lor, pe seama orelor de predare de care aceștia sînt degrevați, să se micșoreze norma șefilor de catedră, de la principalele discipline, cu 4 — 5 ore săptămînal. Pe seama unui post de director adjuncți ar putea fi degrevați trei șefi de catedră, iar acolo unde sînt doi directori adjuncți, cum de regulă au majoritatea liceelor, s-ar putea degreva 5—6 șefi de catedră, care în timpul acestor ore l-ar ajuta pe director în controlul și îndrumarea procesului de învățământ.

Considerăm că o astfel de măsură ar întări funcția de îndrumare și control a conducerii școlii, profesorii ar primi un ajutor calificat, competent, ceea ce, fără îndoială, ar duce la creșterea nivelului procesului de învățământ, la perfecționarea cadrelor didactice. Pentru conducerea sectorului financiar-administrativ postul de administrator ar putea fi transformat în post de director administrativ, care l-ar elibera pe director de o seamă de probleme gospodărești și i-ar permite să se ocupe mai îndeaproape de activitatea profesorilor.

O bună organizare și coordonare a muncii din școală va permite personalului didactic să-și dedice întreaga activitate procesului de învățământ, îmbogățirii și perfecționării metodelor și mijloacelor de predare, ridicării necunoscute a măiestriei pedagogice. Este necesar să se asigure corpului didactic timpul necesar pentru studiu, pentru activitatea de cercetare științifică, pentru odihnă.

O problemă importantă a organizării științifice a muncii în școală o constituie alcătuirea orarului școlar, la fiecare început de an, iar unele modificări în cazul în care acestea se impun, la începutul trimestrului. Orarul școlar, așa după cum bine este cunoscut, constituie un act de cea mai mare importanță pentru buna desfășurare a procesului de învățământ, pentru reușita elevilor la învățatură.

Pe baza unui experiment ce l-am întreprins la învățământul seral¹⁾, s-a putut constata că în cazul cuplării în orar a obiectelor cu un număr mai mare de ore pe săptămînă, se pot obține o seamă de avantaje, atât pentru elevi, cât și pentru profesor. În primul rând, se realizează o economie de timp în favoarea predării. În mod obișnuit din bugetul de timp al unei ore predării li se rezervă, în cea mai fericită situație, cel mult treizeci de minute. În cazul cuplării orelor, predarea poate ocupa o oră întreagă de cincizeci de minute, iar la unele obiecte chiar două ore. La disciplinele

cum ar fi: matematica, fizica, chimia, biologia, în prima oră are loc transmiterea noilor cunoștințe, iar în ora a doua rezolvări de probleme, aplicații și lucrări de laborator în legătură cu tema predată în prima oră. Profesorul nu mai este pus în situația să fărîmîteze cunoștințele, iar ora viitoare să piardă cinci-sase minute pentru a stabili legătura necesară în vederea continuării lecției.

În al doilea rând, cuplarea orelor creează mai bune condiții pentru munca independentă a elevilor. O oră întreagă elevii rezolvă probleme sau reiau diferite experiențe sub îndrumarea profesorului.

La obiectele din grupa științelor umaniste profesorul are posibilitatea să epuizeze o temă sau alta în cele două, sau patru ore, după care poate trece la discutarea problemelor, la efectuarea unor lucrări scrise, dispune de timpul necesar pentru verificarea cunoștințelor elevilor. De asemenea, cuplarea orelor permite, îndeosebi la ultimele clase de liceu, folosirea metodei prelegerii și îi obișnuiește pe elevi cu efortul și atenția concentrată timp de două ore, pregătindu-l și pe aceștia ca pentru sistemul de muncă din instituțiile de învățământ superior.

Succesul elevilor la învățatură este condiționat în bună măsură și de modul în care se face repartizarea profesorilor pe clase. Dacă sistemul de repartizare îl privim de pe poziția profesorului, fără îndoială că este mai comod pentru acesta să predă la unu, cel mult doi ani de studii, dar cu multe clase paralele. O dată la lectia preaîntă, este repetată la patru, cinci și chiar șase clase paralele. Dacă sistemul de repartizare este văzut din punctul de vedere al interesului învățământului, și firesc așa ar trebui să fie, norma profesorului ar fi indicat să fie alcătuită pe verticală și nu pe orizontală. Profesorul, avînd clase din toți anii de studii, are o vedere de ansamblu asupra întregii materii care se predă în liceu sau în școala generală. În al doilea rând, profesorul poate urmări evoluția elevului pe un ciclu de învățământ, reușete să-l cunoască mai bine și să-l îndrume. De asemenea, acest sistem de repartizare contribuie la creșterea răspunderii profesorilor pentru munca lor și le dă satisfacția unei munci finite. În cazul liceelor care funcționează și cu clasele V—VIII este potrivit ca în norma profesorilor să fie cuprinse ore și de la acest grad de învățământ.

O problemă extrem de dificilă și care nu și-a găsit pînă la ora actuală o rezolvare multumitoare este aceea a dirigenților, atât în ceea ce privește conținutul activității, cât și al sistemului de lucru. Se afirmă, și pe bună dreptate, că profesorul dirigit este cel mai apropiat sfătuitor al elevilor, care de multe ori este pus în situația să suplinească rolul familiei. Dacă astfel stau lucrurile, cu ce am greși dînd posibilitatea elevilor din licee (pentru început am fi de părere să rămînem numai la învățământul liceal) să își aleagă dirigenții din colectivul profesional al școlii? Adoptarea acestor măsuri ar avea, după părerea noastră, multiple avantaje, atât pentru autoritatea dirigenților, cât și pentru îmbunătățirea disciplinei elevilor, fiind vorba de o autoritate dorită și acceptată.

Dacă toate sectoarele și compartimentele de activitate ale unei școli — luate în parte — sînt bine organizate, încă nu înseamnă că școala este organizată în ansamblul ei, atîta timp cît activitatea acestor sectoare nu este direcționată în vederea atingerii obiectivelor generale care stau în fața instituției respective. Coordonarea reprezintă atribuția directorului, care prin capacitatea sa asigură cooperarea tuturor factorilor de care depinde succesul muncii școlare.

Coordonarea se sprijină și depinde în mare măsură de organizarea sistemului de comunicații și relații între responsabilii diferitelor compartimente, de sistemul de informare care există în școală, de la director către profesori și ceilalți salariați, de la profesori și, în special, dirigenții către părinți și invers.

Conf. univ. dr. TRAIAN POP

în orientarea profesională

afecțiuni catarale; — cardiopatii ușoare și grave; — tulburări avansate de circulație sanguinică periferică; — hipostezie tactilă și kinestezică; — epilepsia, hernia, vertigiul, obezitatea.

ELECTRICIAN CONSTRUCTOR — ÎNTREȚINERE ȘI REPARAȚII

Cerințe psihofiziologice: — acuitate vizuală auditivă, tactilă, termică, kinestezică; — apreciere vizuală și percepție spațială; — spirit de observație, atenție, memorie vizuală; — inteligență și aptitudine tehnică; — aptitudine matematică și aptitudine la desen; — abilitate manuală, motricitate generală, timp de reacție adecvat, coordonarea mișcărilor; — simțul ordinii și al curățeniei; — inițiativă, perseverență etc.

Contraindicații: — acuitate vizuală superioară de 0,7 la un ochi și inferioară de 0,7 — 0,4 la celălalt ochi; — surditate totală sau surditate medie; — tulburări motorii ale membrelor superioare; — hiperhidroza palmară exagerată, afecțiuni cutanate cronice ale mișcărilor; — tuberculoza deschisă (evolutivă), cicatricială și predispoziția la tuberculoză; — constituție astenică; — cardiopatii mai avansate; — epilepsia, vertigiul, hemeralopia etc.

ACTIVITATEA CULINARĂ

Cerințe psihofiziologice: acuitate vizuală — cromatică — tactilă — olfactivă — gustativă; apreciere vizuală; — atenție, spirit de observație, imaginație; — abilitate manuală, coordonarea mișcărilor, motricitate generală, timp de reacție adecvat; — simțul curățeniei, simțul estetic, simțul datoriei; — onestitate și perseverență.

Contraindicații: — tot ceea ce afectează ochii, pielea, membrele superioare și inferioare, căile respiratorii și plămîni, inima și aparatul digestiv; — insuficiențele hepatice și renale; — tendința de apoplexie, epilepsia, varicele; — vertigiul, anosmia, agnosia, diabetul, surditatea totală.

În însușirea oricărei activități practice în cadrul pregătirii tehnico-productive, menționăm că indicațiile psihoprofesiogramei respective au un caracter orientativ, iar contraindicațiile sînt prohibitive. Caracterul orientativ al psihoprofesiogramei acționează în două sensuri — 1) — atunci, cînd elevul prin profilul său psihologic corespunde cerințelor psihofiziologice ale unei activități practice (psihoprofesiogramei), el trebuie îndrumat spre acea activitate, avînd o structură psihică propice obținerii unui randament maxim; 2) — în cazul cînd elevul nu intruneste aptitudinile necesare optime însușirii a respectivei activități practice, dar dorește să lucreze în acea activitate, sau îi este necesară sub aspect compensatoriu, poate fi orientat — cu toată încrederea — pentru a învăța și efectua acea activitate practică, intrucît prin exercitarea ei elevul respectiv își va forma și dezvolta aptitudinile proprii sau specifice activității practice efectuate.

Contraindicațiile sînt prohibitive în sensul că respectarea lor se impune fără nici o excepție. Nerespectarea contraindicațiilor poate avea consecințe dăunătoare asupra evoluției somato-fiziologice și psihice a celor în cauză.

MARIUS GROPOȘILA
Institutul de științe pedagogice

RAMIC

O CARTE DE VIZITĂ A EDUCAȚIEI PRIN MUNCĂ: EXPOZIȚIILE ȘCOLARE

Întotdeauna, sfârșitul de an școlar înseamnă un bilanț. Un bilanț ce înmănușează deopotrivă, și pentru profesor și pentru elev, ore, zile, săptămâni și luni de muncă, de efort continuu și perseverent, de strădăni, de dăruire și de pasiune. Materializat, bilanțul acesta se exprimă nu numai prin notele și mediile din cataloage, dar și prin numeroasele expoziții care se organizează acum în toate școlile de la orașe și sate. La aceste expoziții, adevărate oglinzi ale anului școlar ce a trecut, ne vom referi acum. Se cuvine să o facem tocmai pentru că ele sînt cartea de vizită a fiecărei școli, a fiecărui profesor și elev, pentru că reflectă în modul cel mai pregnant, mai concludent și edificator activitatea unui an școlar în care cuvîntul de ordine a fost legătura cu producția și practica socială.

MANIFESTĂRI ALE VIITORULUI „HOMO FABER“

Fie că este tehnică, de artizanat, cu realizări de inspirație folclorică sau de artă plastică, expoziția școlară a intrat în tradiția învățămîntului nostru, trecînd drept una dintre cele mai reprezentative și statornice manifestări.

Din ce în ce mai numeroase în ultimii ani, expozițiile cu caracter tehnic se ridică de multe ori, prin complexitatea obiectelor expuse, prin gradul lor de dificultate, prin execuția lor, la un înalt nivel tehnic. În competiția aceasta cu caracter tehnic sînt antrenate sute și mii de elevi de toate vîrstele. Ne-am oprit doar la una din expozițiile tehnice ajunsă anul acesta la a patra ediție: aceea sugestiv intitulată „Minitehnicus“. O competiție școlărească de mare amploare care a descoperit și stimulat numeroase talente tehnice printre copiii noștri, care a consacrat multe nume de elevi cum sînt Dorel Găină din Oradea, Radu Papazian din București sau Călin Rădulescu din Roșiorii de Vede. La vîrsta de numai 13—14 ani, ei au realizat cîteva invenții deosebit de originale, de utile din punct de vedere practic, brevete în momentul de față. Se cuvine să amintim, de asemenea, de școlarii din Mîrlești, județul Prahova, care au prezentat la o recentă expoziție un strung universal, realizat în întregime de ei. De profesorii I. Ișvan din Brașov sau Aurel Doroș din Baia Mare ai căror elevi, creatori în electrotehnică și electronică, sînt prezenți în toate expozițiile.

Sînt, de asemenea, profesori și elevi ale căror nume au rămas legate de lucrările valoroase prezentate la expozițiile folclorice sau de artă plastică. Cine nu a

auzit, de exemplu, de școlarii din Vulturești — acești ucenici ai peneului în vîrstă de numai 10—12 ani și de Ion Mărgescu, pasionatul lor învățător? Sau de talentații artizani din Gheboiaia, jud. Ilfov care, preluînd obiceiul părinților lor, au dat lutului forme și culoare de o gingașă frumusețe? Sau de micile cusătorese creatoare de noi motive folclorice din comuna Vădăstrița îndrumate de profesoara Angela Dumitrescu. Și a acestea sînt doar cîteva exemple.

Privite în ansamblu, expozițiile școlare de anul acesta relevă un potențial creator incontestabil, o dovadă certă a fanteziei și spiritului inventiv de care dispun elevii noștri, îndrumarea constantă a acestora spre activități cu caracter practic.

Într-o discuție pe această temă, artistul plastic Ion Sălișteanu, membru al juriilor unor expoziții naționale ale elevilor a ținut să sublinieze în mod special datorită primordialei a profesorului, „de a descoperi filonul de aur din fiecare copil, de a deschide porțile spre dezvoltare, spre împlinire. El trebuie să le dea însă elevilor numai metoda de gîndire, instrumentul de lucru. Cel care trebuie să lucreze efectiv, să-și pună pecetea talentului, a spiritului său creator și a personalității sale într-o lucrare sau un obiect este elevul. El și numai el. Altfel nici munca profesorului, nici a elevului nu dobîndește valoare tehnică sau artistică, și mai ales, valoarea educativă scontată“.

PREZENTA CELUI CARE CULTIVĂ TALENTE

Ochiul ce se plimbă printr-o expoziție, mai ales cînd aceasta este colectivă, capătă de obicei proprietăți analitice. „Aici este viziunea elevului despre...“, „Aici, maniera lui de a...“, „Și pornit să scoțoască astfel, el pierde din vedere adesea ceea ce este nu mai puțin de preț: arta celui care a cultivat talentele, mina care a declanșat resorturile creative ale copiilor.“

Dincolo de ceea ce îți spune fiecare desen din expoziția școlară de la Vulturești, de pildă, plutește în ambianța ei personalitatea dascălului care a știut să facă aproape din fiecare un creator, spiritul lui aplecat cu respect spre puritățile copilăriei, bunul lui gust care a transmis penelelor din miinile mici discernămînt în jocul serios cu vopselele. Ni se pare, de aceea, inechitabil ca la expozițiile și concursurile ce relevă talente și capacități școlare numele învățătorului sau al profesorului care a muncit cu copiii, să nu figureze decît cu totul intimplător. (Pe programul de concert al studenților de la conservator figurează și mențiunea

„clasa profesorului“ din care face parte cel ce se produce...).

Desigur, mai ales într-o expoziție de creație tehnică este greu de făcut o delimitare a contribuției fiecărui elev, deoarece majoritatea exponatelor conțin, prin forța lucrurilor, și piese gata fabricate de întreprinderile specializate. În unele cazuri însă apare evident că unii profesori și mai ales părinți manifestă, în ajutorul dat copiilor pentru obținerea unor performanțe deosebite, un zel prost înțeles — cum ne-a asigurat prof. univ. ing. Edmond Nicolau, președinte de onoare permanent al juriilor concursului „Minitehnicus“. Un tată, de exemplu, de profesie mecanic, dădea mai mult el explicațiile solicitate de comisie, la „creația“ cu care se prezentase fiul său la concurs!

În general însă, cînd este vorba de obiectele tehnice care necesită unelte speciale, lucru în atelier, pericolul acesta — a fost de părere interlocutorul nostru — este mai mic. În adevăr, strungurile și menghinele se transportă mai greu acasă. Dar acul de cusut... În cazul cusăturilor și, în general, al obiectelor numite „lucru de mină“, delimitarea despre care vorbeam am făcut-o relativ lesne. Ne-au ajutat în primul rînd înșeși mărturisirile copiilor, ale părinților, ale profesorilor.

O elevă: „Părțile acestea ale iei ni le-a completat tovarășa învățătoare. Cusătura și motivele erau prea grele pentru noi“. (Pe etichetele acestor obiecte, însă, nume de eleve).

Profesoara (într-o izbucnire entuziasată): „Am pus adeseori și eu mina. Am lucrat efectiv alături de copii. Școala noastră trebuie să iasă bine la expoziție“.

O mamă (iritată): „De două luni îmi bat capul cu această față de masă. Mi-a răpît foarte mult timp. Ce să fac, fiica mea, elevă în clasa a VI-a, o are de lucru pentru expoziția de la sfîrșitul anului...“.

Cui prodest?

MUNCA ȘI SENTIMENTUL UTILITĂȚII

Este în natura omului să creeze, să producă ceva util lui și celor din jur. Această necesitate, pe care el o resimte încă de mic, a făcut să se înalțe de-a lungul secolelor atîtea uimitoare realizări în folosul umanității. Un copil lucrează cu înfinită plăcere un obiect care știe că-i va folosi lui sau altora. Tocmai din această satisfacție și din imboldul pe care i le dă copilului utilitatea muncii sale s-a născut, evident, și ideea valorificării produselor efectuate la orele de lucrări practice sau în cercurile de amatori. Căci trebuie să fie foarte puțin stimulat pentru micul creator să-și vadă lucrurile produse cu migală și pasiune

Complexitatea realizărilor tehnice ale elevilor crește continuu. Acest robot cu funcționare electronică, realizat într-un cerc al Palatului pionierilor, este o dovadă.

zăcînd fără folosință prin dulapurile și magaziiile școlii. De ce a mai muncit?

Valorificarea produselor școlii apare prin această prismă un factor educativ deosebit, cu condiția să nu devină un scop în sine. În unele cazuri însă, de exemplu, la confecționarea articolelor de uz casnic, al obiectelor simple de îmbrăcăminte, al cusăturilor de tot felul — copiii primesc de lucru nu numai la orele speciale, ci și acasă. Li se impun termene de predare foarte scurte!

— Mi-a fost foarte greu — s-a plîns o elevă, pentru că a trebuit să fac toate acestea în timpul tezelor.

— Fiica mea — a mărturisit o mamă — lucrează foarte mult pentru școală. E adevărat, îi și place. Dar i se și dă săt de mult încît coase adeseori pînă la orele 11 seara.

A supraincărca pe elevi cu lucrări, adesea de serie, cu prețul lecțiilor mai puțin pregătite, al temelor pentru acasă sacrificate, al efortului exagerat, trecut, tocmai de aceea, în seama părinților, înseamnă a denatura sensul utilității muncii practice. Din fericire însă, asemenea orientări greșite sînt relativ rare, în general cadrele didactice înțelegînd că scopul lucrărilor practice de tot felul organizate în școală și, în ultimă instanță, și al expozițiilor este de a crea premisele utilității sociale de mai tîrziu a fiecărui copil și de a-i da acest sentiment tonic.

M. ROBEA
S. PREDESCU

Ancheta noastră

PREFIGURĂRI LA VACANȚA MARE

UNDE ȘI CUM? În fața blocului cîteva fetițe și băieți cu fețe exprimînd amărăciune amestecată cu o nemulțumire greu ascunsă, șușotesc despre incidentul petrecut cu cîteva minute mai înainte. În continuare, se cred îndreptățiți. E adevărat că mingea a căzut de două ori în stratul cu flori, că era gata, gata să se spargă un geam și că au făcut puțin tărăboi. (Parcă poți să te joci fără să scoți un cuvînt?! Dar, în parcul de alături au voie doar să se plimbe în liniște, în casă n-are nici un haz să stai acum, cînd e soare... Atunci unde și cum să te joci?)

Am repetat și noi, incurcați oarecum, întrebarea copiilor. Pentru că a venit vacanța, vacanța mare. Și am do-

rit să ne convingem că, așa cum am citit și auzit, această vacanță le va oferi școlărilor, mai mici și mai mari, nenumărate ocazii și locuri pentru a-și petrece vremea pe placul vîrstei și al inimilor lor.

DE CE „TRIMESTRUL IV“? Cei mai mulți dintre elevii noștri sînt pionieri. Am considerat, în consecință, necesar să stăm de vorbă cu cei care le conduc și coordonează activitățile. La Consiliul Municipal al Organizației de pionieri, tovarășa președintă Eugenia Măndița a primit cu multă satisfacție propunerea de a discuta despre vacanța școlărilor.

— Activitățile „trimestrului IV“ — am denumit astfel vacanța fiindcă o considerăm firesc, o continuare a vieții de colectiv bine organizate și supravegheate de către comandantii de pionieri, în general de către toți factorii educativi — vor fi concentrate mai ales în trei mari centre culturale-sportive ale orașului: Palatul pionierilor, Baza nautică Herăstrău și Baza sportivă „Sirena“ (pe malul lacului Tei), teren acordat — în sfîrșit! — în exclusivitate copiilor. Cu toate că pentru unii pionieri și școlari distanțele ce trebuie parcurse pînă la aceste nuclee sînt destul de mari, nutrim convingerea că ele nu vor constitui o piedică. De asemenea, Tehnic Club și Club T. 4 vor sta la dispoziția copiilor din sectoarele V și IV. În plus, tot împreună cu Inspectoratul școlar al municipiului, am hotărît să deschidem porțile școlii

lor și pentru perioada vacanței, în sensul folosirii curților lor, sau a terenurilor sportive, de către copii.

Vor exista permanent, ca de altfel în toate locurile unde se vor întîlni copiii pentru a se juca, și cadre de îndrumare.

Cu tovarășul Danciu Eugen, șeful Comisiei sport-turism pentru pionieri a municipiului București, discuția a pornit de la ceea ce vor găsi la bazele sportive-nautice pe care le vor avea la dispoziție.

— Să începem cu „Sirena“ pe care o socotim o veritabilă „cucerire“. Datorită Consiliului popular al Municipiului ea va fi clubul pionierilor, darnic în activități sportive foarte variate și de agrement: înot, carusel, balansoare, tobogan, chioșcuri pentru dulciuri și răcoritoare. Zi de zi, copiii vor putea îmbina odihna cu activitatea instructiv-sportivă, plaja cu jocuri organizate. Același lucru le va îngădui și spațiul din Herăstrău amenajat pentru ei. Dar, as dori să vă vorbesc și ceva despre cursurile de înot preconizate pentru această perioadă. Instructorii, recrutați dintre profesori, studenți la ICEF și antrenori, vor răspunde la această activitate social-patriotică, denumită „Defin 71“. 11 stranduri și bazine de pe teritoriul municipiului vor sta — între anumite ore — la dispoziția pionierilor și școlărilor care doresc să învețe înotul în 14 zile (Strandul Palatului pionierilor, strandurile Tineretului, Constructorul, Obor, Dinamo, 16 Februarie, Floreasca II, Libertății, bazinul acoperit

23 August, bazinul U.C.R., Baza sportivă „Sirena“).

În afară de aceasta, unele stadioane bucureștine, de pildă Olimpia — Calea Vitan sau Flacăra Roșie — Calea Dudești, vor asigura pe baza unui program stabilit anterior, accesul copiilor pentru practicarea unor jocuri sportive în aer liber.

Vacanța — așa cum se știe — rezervă și plăcerea timpului petrecut în tabere de odihnă și în excursii. Din cele spuse în acest sens de tovarășul inspector Ion Talmazan, am reținut că 12.000 de copii vor beneficia în vara '71 de odihnă la mare și munte, 8.000 vor fi antrenati în excursii interjudețene și 4.000 preșcolari vor fi trimiși în colonii timp de 21 de zile. Taberele din împrejurimile Bucureștiului (Snagov-parc, Snagov-sat, Pustnicul, Mogoșoaia), ca și cele din județele patriei au regimul binecunoscut, îndrăgit și apreciat de copii: concursuri sportive, de orientare turistică, spectacole de film și teatru, activități de club.

Deci, „trimestrul IV“ nu este doar o metaforă. Judecînd după ceea ce s-a întreprins și urmează să se realizeze, cele 3 luni vor continua, în sensul unei activități plurivalente educative, pe celălalte 9 din perioada învățaturii.

Desigur, nu am reușit să înjățăm nici pe departe multiplele fațete ale vacanței. Vom avea însă prilejul să revenim curînd atît prin noi discuții cit și de la fața locului.

VALERIA BACIU

PREOCUPĂRI ACTUALE ALE SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

— Pe marginea Plenarei Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură —

Sîmbătă 12 iunie a.c. a avut loc plenara Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt, cultură, presă și poligrafie. Pe ordinea de zi au figurat probleme de mare actualitate și importanță. Au fost prezentate informații privind preocupările și sarcinile actuale ale sindicatelor din învățămînt și cultură, pentru aplicarea hotărîrilor Congresului U.G.S.R. și Conferinței uniunii și privind activitatea sindicatelor din poligrafie, presă și edituri în sprijinul îndeplinirii planului de stat pe primele 5 luni ale anului 1971 și sarcinile ce le revin pentru pregătirea condițiilor în vederea realizării planului de stat pe 1972. În cadrul plenarei au fost adoptate măsuri organizatorice în vederea aplicării Hotărîrii plenarei Consiliului Central al U.G.S.R. din 26—27 mai 1971 (constituirea Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, constituirea comisiei de organizare a Conferinței Uniunii sindicatelor din poligrafie, presă și edituri și constituirea comisiilor de lucru ale

Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură). De asemenea, plenara a dezbătut pe articole proiectul de statut al Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură.

Alături de membri și membri supleanți ai Comitetului Uniunii, la lucrări au participat numeroși invitați. Au fost de față Mircea Malița, ministrul învățămîntului, Nicolae Gavrilescu, vicepreședintele al Consiliului Central al U.G.S.R., reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și ai altor instituții centrale.

Lucrările plenarei au fost conduse de prof. Maria Stănescu, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură.

În rîndurile de mai jos prezentăm pentru cititorii noștri din școli principalele idei desprinse din prima informare prezentată și temele care au stat în centrul dezbaterilor, reținînd, evident, pe cele care au vizat în mod deosebit activitatea sindicatelor din învățămînt.

Activitatea desfășurată de organizațiile sindicale din învățămînt s-a îndreptat către rezolvarea unor sarcini și obiective de stringență actualitate. Principala atenție a fost concentrată în direcția îndeplinirii școlii generale de 10 ani, ca sarcină fundamentală a învățămîntului, prevăzută în Directivele Congresului al X-lea al Partidului.

Organele și organizațiile sindicale din învățămînt sînt chemate să-și aducă o contribuție sporită, prin mijloace specifice, la întreaga acțiune de pregătire a cuprinderii în anul școlar viitor, a unui număr de 100.000 dintre absolvenții clasei a VIII-a care nu vor urma cursurile unei școli postgenerale.

O altă preocupare centrală o constituie asigurarea condițiilor pentru desfășurarea efectivă și eficientă a practicii elevilor. Numeroase organizații sindicale din școlile de pe cuprinsul județelor Alba, Brașov, Hunedoara, Maramureș, Vrancea au sprijinit organele de învățămînt în crearea și dotarea unor ateliere școlare și interșcolare; în județele Teleorman și Timiș a existat o orientare pozitivă către înființarea unor microferme agricole școlare. Exemplele privind asemenea activități pozitive în direcția pregătirii tehnico-productive a elevilor pot fi continuate.

Sindicatul din învățămînt sînt chemate să aducă o contribuție însemnată în stabilirea profesiilor pentru care este necesar să se organizeze practica elevilor, ținînd seama de condițiile economice locale, de perspectivele de dezvoltare a județelor respective, de înclinațiile și dorințele reale ale tinerilor. Există, în această privință, multiple condiții locale insuficient valorificate. Organele și organizațiile sindicale din învățămînt pot asigura, printr-o colaborare mai amplă și mai strînsă cu sindicatele din întreprinderi, deschiderea unor noi și interesante „fronturi de lucru” pentru practica tehnico-productivă a elevilor.

Valorificînd rezultatele obținute pentru generalizarea experienței pozitive în organizarea activităților tehnico-productive și desfășurarea muncii de orientare școlară și profesională, sindicatele vor trebui să acorde întreaga atenție bunei pregătiri a fazei județene în cadrul Simpozionului național „Educația prin muncă, pentru tehnică și producție”. Meniș să stimuleze preocupările de cercetare în masa corpului didactic, să determine soluții ori-

ginale într-o problemă fundamentală pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului nostru, pentru formarea tinerelor generații, ediția a doua a simpozionului național va trebui să marcheze o etapă superioară în activitatea sindicatelor noastre, prin atragerea unui număr important de cadre didactice cu lucrări de o ținută științifică corespunzătoare.

În continuare informarea a reliefat contribuția adusă de organizațiile sindicale din școli la dotarea laboratoarelor cu mijloace tehnico-didactice moderne, la stimularea creației în domeniul tehnologiei didactice, la extinderea experienței pozitive, subliniindu-se necesitatea de a se acționa mai mult în această direcție.

În institutele de învățămînt superior se cere acordată o mai mare atenție organizării și desfășurării practicii în producție a studenților, asigurării eficienței corespunzătoare. Pe această linie indicată de Directivele Congresului al X-lea al P.C.R., sindicatele din institutele de învățămînt superior trebuie să-și sporească eforturile pentru antrenarea fiecărui cadru didactic la o continuă preocupare de cunoaștere a problemelor producției, de orientare a cercetării științifice spre problemele majore ale industriei și economiei românești. Se impune, de asemenea, o mai strînsă colaborare a sindicatelor din institutele de învățămînt superior cu sindicatele din întreprinderi pentru realizarea unei conlucrări sistematice a cadrelor didactice cu specialiștii din uzină.

O componentă fundamentală a formării tinerelor generații de constructori ai socialismului o constituie educarea lor în spiritul idealurilor comuniste. În ansamblul formării și dezvoltării conștiinței comuniste a elevilor și studenților, al educării trăsăturilor înaintate de comportare în societate, alături de conducerile școlilor și ale institutelor de învățămînt superior, de organizațiile de pionieri, U.T.C. și studențești, sindicatele din învățămînt le revin sarcini importante în acțiunile de educare multilaterală a tinerei generații. Ele trebuie să contribuie mai mult la antrenarea și mobilizarea educatorilor în activitatea extrașcolară, la cunoașterea de către membrii corpului didactic a preocupărilor și aspirațiilor elevilor și studenților și la participarea acestora la manifestările cu conținut educativ, cu reale implicații în planul împlinirii profilului lor moral-cetățenesc.

În informare s-a vorbit pe larg despre activitatea sindicatelor din învățămînt în domeniul educației permanente, al perfecționării profesionale, al organizării în bune condiții a activității caselor corpului didactic.

Au fost trecute apoi în revistă preocupările sindicatelor din instituțiile de știință, artă și cultură.

Pentru organele și organizațiile sindicale din învățămîntul de toate gradele, etapa pregătirii și încheierii anului școlar și universitar trebuie să constituie o preocupare majoră, marcînd prezența lor activă în asigurarea tuturor condițiilor necesare desfășurării examenelor, în organizarea și desfășurarea consfăturărilor anuale ale cadrelor didactice și a festivităților prilejuite de sărbătorirea „Zilei învățătorului”. Preocupările din această etapă trebuie să se împletească strîns cu pregătirea, încă de pe acum, a condițiilor optime pentru deschiderea noului an școlar și universitar.

Pe marginea informărilor prezentate au avut loc dezbateri care s-au caracterizat prin bogăția de propuneri, printr-un pronunțat caracter critic și autocritic, prin văditul interes pentru îmbunătățirea conținutului și formelor activității sindicale din școli, din institutele de învățămînt superior și din celelalte instituții care fac parte din uniune. Numeroși vorbitori au reliefat atmosfera nouă, plină de responsabilitate în care își desfășoară activitatea sindicatele, acum în perioada de după congresul U.G.S.R. și Conferința Uniunii. Întărirea rolului și atribuțiilor sindicatelor ca și autonomia de

acțiune a acestora a stimulat mult inițiativa, a dus la un nou stil de muncă. „Purtăm permanent un dialog viu cu toți membrii de sindicat, dialog care se desfășoară nu numai la sediul organizației, ci și acolo unde muncesc oamicii, în grădinițe, școli, institute — spunea Maria Petrașcu, președinta Sindicatului învățămînt din Timișoara. În fiecare unitate, organizația sindicală se manifestă activ pentru îndeplinirea sarcinilor de muncă, organizează acțiuni proprii în domeniul perfecționării profesionale, al creării unor condiții mai bune de muncă, de trai și de odihnă pentru salariați”.

Mai mulți membri ai comitetului, printre care Corneliu Virgolici (Brăila), Aurelia Năcuță (Bacău), Gheorghe Tarța (Satu Mare) și Pavel Purcelean (Bistrița) au vorbit despre inițiativele întreprinse de sindicatele pe care le reprezintă. La Brăila, de pildă, comitetul sindicatului în colaborare cu inspectoratul școlar a manifestat o deosebită grijă pentru integrarea socială și profesională a tinerelor cadre didactice organizînd acțiuni complexe care vizează pregătirea și perfecționarea metodică a proaspeților învățători și profesori, închegarea colectivelor didactice, colaborarea între generațiile mai noi și mai vechi de dascăli. Sindicatul învățămînt din Bacău, printre altele, a luat inițiativa elaborării unui studiu privind respectarea legislației muncii. Interesante și meritorii realizări în domeniul instruirii tehnico-productive au fost înregistrate în școlile din Bistrița-Năsăud, la îndeplinirea cărora o contribuție însemnată a fost adusă și de organizațiile sindicale.

Despre activitatea sindicatelor din instituțiile de învățămînt superior au vorbit prof. univ. Virgil Moldovan (Cluj), conf. univ. Cornelia Dimitriu (Iași), lector univ. Ion Bădică (Constanța), conf. univ. Florian Sipoș (Galați) și conf. univ. Nistor Prisca (București). De asemenea, au luat cuvîntul alți membri ai comitetului și invitați din sectoarele poligrafie, artă și cultură.

Tot în cadrul dezbaterilor s-au formulat critici la adresa actualului sistem de scoalere a profesorilor de la catedră pentru cursurile de formare științifică, a unor prevederi privind vechimea în învățămînt, a deficiențelor în editarea manualelor școlare și a cursurilor universitare. De asemenea, s-au făcut observații privind îmbunătățirea conținutului și formei grafice a revistelor „Tribuna școlii” și „Forum”.

În cadrul dezbaterilor a luat cuvîntul ministrul învățămîntului Mircea Malița care a punctat cîteva din domeniile în care sindicatele pot să colaboreze mai strîns cu organele de învățămînt. „Mai bună gospodărire a școlii este un prim domeniu în care — a spus vorbitorul — sindicatele pot acorda un sprijin mai substanțial directorilor, ele pot contribui efectiv la o judicioasă administrare și gestionare a unităților de învățămînt, la găsirea unor soluții eficiente de sporire a bazei materiale a școlilor. Calitatea învățămîntului este un alt domeniu care oferă largi posibilități de colaborare. Ministrul învățămîntului s-a referit apoi pe larg la necesitatea conlucrării în transpunerea în viață a legii privind perfecționarea pregătirii profesionale, domeniu în care trebuie să se manifeste mai multă inițiativă din partea școlilor și a institutelor de învățămînt superior. În continuare, vorbitorul a subliniat ideea solidarității care trebuie să existe în colectivele didactice, evitîndu-se certurile, invidiile, competițiile neprincipiale care sînt deosebit de dăunătoare în munca educativă. În sfîrșit, tovarășul Mircea Malița a subliniat necesitatea studierii științifice și aprofundate a condițiilor de muncă și de trai, studii care să ducă la soluții și propuneri eficiente.

În încheierea lucrărilor plenarei a vorbit tovarășul Nicolae Gavrilescu, vicepreședinte al Consiliului Central al U.G.S.R., care, după ce a subliniat preocupările interesante ale Comitetului Uniunii și ale sindicatelor afiliate, pentru îndeplinirea sarcinilor ce le-au revenit din cele stabilite de Congresul U.G.S.R. și de Conferința Uniunii, a indicat principalele direcții în care organele și organizațiile sindicale din instituțiile de învățămînt, știință și cultură să se angajeze cu toată capacitatea lor organizatorică și de mobilizare a maselor. În acest sens, a relevat necesitatea participării efective a sindicatelor la perfecționarea procesului instructiv la legarea mai strînsă a școlii cu viața, cu practica producției materiale, cerința dezvoltării muncii de educație politică în rîndul elevilor, studenților, al maselor, printr-o strînsă colaborare a tuturor factorilor interesați. Participarea sindicatelor la buna organizare a acțiunii de perfecționare a pregătirii și specializării cadrelor este o operațiune de vastă însemnatate pentru progresul economic și social-cultural al țării.

În timpul lucrărilor plenarei am notat în carnetul de reporter

• Pentru stimularea activității de creație a personalului didactic și pentru orientarea ei spre cerințele actuale ale învățămîntului, Comitetul Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură a luat inițiativa ca, împreună cu Ministerul Învățămîntului, să întocmească un plan tematic de invenții și inovații în domeniul materialului didactic și să organizeze concursuri pentru stimularea creatorilor.

• În prezent, Comitetul Uniunii — în comun cu Ministerul Învățămîntului — elaborează un studiu privind condițiile de muncă și de trai ale cadrelor didactice. La baza studiului stau constatările făcute în mai multe județe din țară — Alba, Botoșani, Ialomița, Mehedinți, Satu Mare și Tulcea — unde au fost purtate discuții cu colectivele didactice din 112 școli generale și licee și s-a făcut o

cercetare analitică asupra bugetului a 176 de familii de cadre didactice. Concluziile acestui studiu vor ajuta la elaborarea unor măsuri care să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale cadrelor didactice, la integrarea profesională și socială a tinerilor profesori și învățători.

• Potrivit atribuțiilor sale, Biroul executiv al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură a participat recent la repartizarea biletelor de tratament cu odihnă. Cu acest prilej s-a stabilit ca din cota de bilete cuvenite pe semestrul II/1971 salariaților din instituțiile de învățămînt și cultură, un procent de 86 la sută să fie repartizat în trimestrul III, adică în perioada vacanțelor școlare și universitare și a întreruperii stagiunii teatrale.

PROGRAMA DE PERFECTIONARE A ÎNVĂȚĂTORILOR

(studiu individual)

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT al cursurilor de perfecționare a învățătorilor

Nr. crt.	Disciplina	Numărul orelor			Total
		Lecții	Seminarii	Activ. pract.	
1	Psihologia copilului pe pedagogia școlară	6	2	—	8
2	Limba română și literatura pentru copii; metodică limbii române	12	10	—	22
3	Aritmetică și metodică aritmeticii	8	8	—	16
4	Istoria și metodică predării istoriei	3	3	—	6
5	Geografia și metodică predării geografiei	3	3	—	6
6	Cunoștințe despre natură; metodică predării lor	9	1	2	6
7	Educația fizică	—	—	2	2
8	Muzica	—	—	2	2
9	Desen	—	—	2	2
10	Îndeletniciri practice	—	—	2	2
	Probleme ideologico-politice	4	—	—	4
	Colocvii de încheiere	—	4	—	4
TOTAL ORE :		39	31	10	80

PROBLEME DE PSIHLOGIA COPILULUI ȘI PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

1. Dezvoltarea și educația.

— Unitatea dialectică dintre factorii interni și externi ai dezvoltării. Educația ca factor principal al dezvoltării. Dezvoltarea fizică și psihică a copilului și vârsta școlară mică.
— Probleme psiho-pedagogice privind școlarizarea copiilor de 6 ani.
— Caracterizarea psiho-pedagogică a elevilor, importanța ei pentru ridicarea eficienței muncii instructiv-educative.

2. Particularitățile procesului de însușire a cunoștințelor științifice de formare a priceperilor și deprinderilor la elevii de vîrstă școlară mică.

3. Progresul social contemporan și modernizarea conținutului învățămîntului; tehnologia didactică modernă. Accentuarea caracterului formativ al procesului de învățămînt (cu referiri speciale la cerințele care se ridică în fața învățămîntului din primele patru clase ale școlii generale).

4. Probleme ale activității educative la clasele I—IV.

5. Legarea învățămîntului de viață, de practică, problemă centrală a activității instructiv-educative. Specificul educației prin muncă la clasele I—IV.

6. Problemele pe care le ridică activitatea instructiv-educativă în condițiile muncii cu clase simultane (se va prezenta separat pentru învățătorii care lucrează în aceste condiții).

Bibliografie

— : Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului în R.S. România, aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968.

Ceașescu, Nicolae : Cuvîntarea la încheierea dezbaterilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior în R. S. România aprilie 1968.

Ceașescu, Nicolae : Cuvîntarea la Conferința Națională a cadrelor didactice. Ed. politică, 1969.

— : Lege privind dezvoltarea învățămîntului în R. S. România, Editura politică, 1968.

Institutul de științe pedagogice : Modernizarea învățămîntului în clasele I—IV E.D.P., 1968.

Bogdan, T.; Stănculescu, I. : Psihologia copilului și psihologia pedagogică E.D.P. București, 1968.

Dottrens, Robert; Gaston, Mialaret; Rast, Edmond; Reg, Michel : A educa și a instrui, E.D.P. București, 1970.

Pop, Traian (sub redacția) : Sistemul experimental de predare cu profesori la clasele I—IV, E.D.P., 1968.

Popescu, C.; Mincă, C.; Oncioiu, I. : Predarea simultană la două sau mai multe clase E.D.P., 1968.

Popescu, Paul-Neveanu; Fischbein, E. : Psihologia generală — manual pentru liceele pedagogice E.D.P., 1968.

*** Fundamenta Pedagogiae, vol. I-II, sub redacția D. Todoran și G. Văideanu, E.D.P., 1970.

Țircovnicu, V.; Popeangă, V. : Pedagogia generală, E.D.P. București, 1970.

LITERATURA PENTRU COPII

Specii literare accesibile puterii de înțelegere a copiilor din clasele I—IV (basmul, poveștile, povestirile, legendele, descrierile).

Creații literare pentru copii ale clasicii literaturii române.

Dezvoltarea literaturii pentru copii după 23 August 1944. Scriitori și opere literare reprezentative.

Creații literare pentru copii din literatura universală.

Metodică folosirii literaturii pentru copii. Corelația dintre lecțiile de citire și orele de lectură; organizarea și desfășurarea orelor de lectură. Îndrumarea lecturii extrașcolare a elevilor din clasele I—IV.

Bibliografie

*** Literatura pentru copii. Manual pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de 2 ani, E.D.P. 1970.

*** Unele probleme ale literaturii pentru copii, Ed. tineretului, 1966.

PROBLEME DE LIMBA ROMÂNĂ

1. Structura și funcționalitatea vocabularului.

Componenta și îmbogățirea vocabularului. Fond principal de cuvinte, restul vocabularului, regionalisme, arhaisme. Mijloace interne și externe de îmbogățire a vocabularului. Formarea cuvintelor.

2. Probleme de fonetică.

— Structura fonetică a limbii române. Fonemele limbii române: vocale, semi-

vocale, consoane. Caracteristici. Hiatal; formarea lor. Alfabetul limbii române — Particularități. Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe.

3. Elemente de morfologie.

— Clasificarea părților de vorbire. Caracteristicile principale ale acestora.
— Flexiunea nominală. Categoriile gramaticale nominale și mijloacele lor de exprimare.

— Flexiunea verbală — Categoriile gramaticale ale flexiunii verbale și mijloacele lor de exprimare.

— Implicațiile ortografice și ortoepice, sintactice și stilistice ale părților de propoziție.

4. Elemente de sintaxă.

— Sintaxa propoziției — Părțile principale de propoziție — caracteristici. Părțile secundare de propoziție; caracteristici.

— Sintaxa frazei. Felurile propozițiilor în frază — Coordonarea. Subordonarea — Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate.

— Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice — în propoziție și frază.

— Topica. Punctuația. Aspecte stilistice în cadrul propoziției și al frazei.

Notă : În expunerile și seminariile de limba română se vor folosi cu precădere analizele gramaticale.

Bibliografie

Academia R. S. România : Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație, 1965.

Dron, Virgiliu; Constantinescu, S. : Culegere de texte literare pentru analize gramaticale, E.D.P. 1968.

Nicolescu, Aurel : Analize gramaticale, Ed. Ion Creangă 1971.

Vlad, Valeriu; Vlad-Budoiu, Voichița; Știrbu, Patriciu : Curs practic de analiză gramaticală, E.D.P. 1970.

*** Gramatica limbii române (cu noțiuni de vocabular și fonetică), manual pentru liceele pedagogice, E.D.P. 1969.

*** Manualele de limba română, clasele VI—VIII (capitole de gramatică) E.D.P. 1969, 1970.

PROBLEME DE METODICA PREDĂRII LIMBII ROMÂNE

1. Probleme de metodică predării cititului și scrisului.

— Particularitățile predării citirii și scrierii în condițiile școlarizării de la vârsta de 6 ani.

— Instrumentarul metodic utilizat în vederea însușirii de către elevi a tehnicii cititului și scrisului (exercițiile de analiză fonetică, exprimarea articulată, folosirea alfabetului mobil etc.), folosirea corespunzătoare a acestui instrumentar în vederea sporirii randamentului activității de învățare a citirii și scrierii. Activizarea și munca independentă a elevilor în cadrul lecțiilor de citire și scriere.

— Etapele învățării citirii și scrierii.

2. Organizarea și desfășurarea lecțiilor de citire.

— Lectura explicativă — metodă de bază în predarea citirii. Dinamica folosirii componentelor lecturii explicative (împărțirea pe fragmente, analiza fragmentelor, formularea ideilor principale etc.) în funcție de specificul textului citit. Unele elemente de analiză literară în lecțiile de citire. Modalități de lucru utilizate în vederea sporirii eficienței lecțiilor de citire.

Formarea și dezvoltarea la elevi a capacității de a se orienta într-un text

citit, de a ști să învețe folosind cartea. Formele muncii independente la citire.

3. Probleme privind formarea noțiunilor gramaticale la elevii din clasele I—IV.

Procesul formării noțiunilor gramaticale la elevi (bazele psihologice ale formării noțiunilor gramaticale).

Contribuția gramaticii la dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor.

Analiza gramaticală — mijloc de consolidare a cunoștințelor de gramatică, de legare a acestora de practica exprimării corecte.

Preocupări actuale privind modernizarea predării gramaticii în clasele I—IV.

4. Predarea ortografiei și punctuației; prevenirea greșelilor de ortografie și punctuație.

Etapa pregramaticală în învățarea ortografiei și punctuației. Etapa gramaticală. Învățarea gramaticii — baza însușirii conștiente a normelor de ortografie și punctuație.

5. Dezvoltarea exprimării corecte, orale și scrise, prin lecțiile de compunere.

Corelația dintre lecțiile de citire, gramatică și cele de compunere.

Felurile compunerilor (cu accent pe acelea care sporesc ponderea activității creatoare a elevilor).

Dezvoltarea imaginației și creativității gândirii prin lecțiile de compunere.

Bibliografie

*** : Clasa I — copii de 6 ani. Culegere de pedagogie modernă nr. 1, E.D.P., 1970.

Berca, Ion : Metodică predării limbii române (citit-scris citire), E.D.P., 1964.

Berea, Ion : Metodică predării limbii române (gramatică, ortografie și punctuație; dezvoltarea exprimării orale și scrise), E.D.P., 1966.

Dottrens, Robert : (în colaborare) — A educa și a instrui, E.D.P., 1970, pag. 102—157.

Radu, Nicolae : Învățarea programată (structurală) a gramaticii în clasele II—IV, E.D.P., 1970.

ARITMETICĂ

1. Noțiuni despre mulțimi.

Exemple de mulțimi determinate prin indicarea elementelor sau a unei proprietăți pe care o au toate elementele lor; relația de apartenență. Relația de incluziune și de egalitate dintre două mulțimi. Operații cu mulțimi: reuniunea, intersecția, diferența și produsul cartezian.

2. Mulțimea numerelor naturale.

Noțiunea de număr natural. Șirul numerelor naturale și proprietățile lui. Ordonarea numerelor naturale: numărul ordinal și cardinal. Numărul zero; șirul natural lărgit. Mulțimi finite și infinite.

3. Divizibilitatea numerelor naturale.

Teoreme de bază asupra divizibilității. Criterii de divizibilitate. Aflarea c.m.m.d.c. și a c.m.m.m.c. al mai multor numere, cu ajutorul descompunerii în factori primi.

4. Transformarea fracțiilor ordinare în fracții zecimale și invers. Operații cu numere fracționare, ordinare și zecimale.

5. Rapoarte și proporții. Procente

(Continuare în nr. următor)

ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA:

RENAȘTEREA (UMANISMUL ȘI DIALOGUL ARTELOR)

Editura „Albatros”, 1971

Studiile renaștentiste au o certă tradiție la noi. Privite prin perspectiva timpului, nu s-ar putea spune că ar exista un decalaj între ivirea interesului pentru această epocă în cultura românească și între momentul în care Renașterea și Umanismul intră în câmpul vizual al învățărilor europene. În fond, Al. Odobescu poate fi privit drept premergător al unor asemenea studii în cultura românească. Dar Renașterea începe să devină obiect de studiu independent. Astfel, P. P. Negulescu îi consacră două ample sinteze: „Filozofia Renașterii” și respectiv „Academia platoniană din Florența”, această din urmă lucrare dedicată urmării destinului moștenirii platonismului din antichitate, trecând prin Bizanț, adică prin Imperiul roman de răsărit, iar de aici, prin marii erudiți (după ocuparea Constantinopolului — 1453), transplantat în Florența, care devine, printr-un complex de factori sociali-istorici, centrul european de iradiere a neoplatonismului și în care, sub mecenaatul lui Lorenzo de Medicis, face figură de mîna întii Marsilio Ficino, comentatorul rafinat al „Banchetului” platonian. Tudor Vianu rezerva în cadrul excursului său istoric: „Transformarea ideii de om”, umanistului Pico della Mirandola, câteva pagini din care, deși strunită, vibrează, caldă, admirația pentru universalitatea, enciclopedismul acestui erudit. Dar Renașterea a constituit obiectul de studiu și al altor oameni de cultură români (de pildă, istoricul Andrei Oțetea, autor al unei lucrări „Renașterea și reforma”).

Ca fenomen cultural, Renașterea a fost receptată destul de repede de către reprezentanții ai culturii noastre vechi. Un Nicolaus Olahus întreține corespondența cu umanistul Erasmus din Rotterdam. Tot el citează cel dintîi în istoriografia noastră referința umanistului Aeneas Silvius Piccolomini (viitorul papă Iuliu al II-lea), care, într-o lucrare (Europa), propunea o etimologie imaginară numelui poporului român, pe care îl deriva dintr-un Flaccus, un general roman, ajuns pe atunci pe aceste meleaguri. Miron Costin intră în contact cu un firziu val al umanismului prin fiiera poloneză; învățatul Stolnic Cantacuzino, cam la puțină vreme după aceea, vine în legătură directă cu umanismul italian prin studiile întreprinse la Padova. În acest fel, prin cei doi cronicari români, cultura noastră se înscrie pe una din direcțiile umanismului european datorită interesului manifestat pentru latinitate (fapt nu lipsit de semnificație, amîndoi cronicarii vor respinge etimologia naivă a lui Iuliu al II-lea, ceea ce arată un stadiu mai evoluat al cunoștințelor despre istoria poporului

român în Principatele dunărene). Există, deci, anumite fapte care permit să tragem concluzia asupra unei sincronizări între mișcarea umanistă europeană și unele manifestări ale ei în Principate (cazul lui Nicolaus Olahus), dar și asupra interferențelor renaștentiste și e-courilor umaniste, receptate mai tardiv — cazul lui Miron Costin și al Stolnicului Cantacuzino.

Renașterea și umanismul au, desigur, pe plan european adînci cauze de ordin social-economic și istoric. Renașterea nu putea apărea pe pămîntul Italiei numai pentru faptul că acolo se afla patria unuia dintre cele două umanisme antice. De altfel, o conștiință a unei permanențe istorice și culturale pe pămîntul Italiei se trezește abia odată cu Renașterea. Imprejurări de ordin material au dus la înflorirea și dezvoltarea unor orașe cetăți, cum sint: Florența, Pisa, Mantova, Padova și, implicit, a unei ecloziuni spirituale. Prevestiri ale umanismului și Renașterii pot fi semnalate și în veacurile VIII, X și XI. Dar adevăratul interes pentru antichitate apare odată cu dezvoltarea orașelor-cetăți italiene. La început, sub forma interesului pentru umanismul de expresie latină și în mod special pentru elocință și științe juridice. Apoi, noțiunea de Renașterea, de cuprindere a valorilor trecutului în sfera de interese culturale ale contemporaneității, se lărgește prin intrarea inevitabilă în zona spiritualității vremii a umanismului grecesc, a cărui prioritate și superioritate nu mai pot fi tăgăduite în epocă. Această primă fază a umanismului este mai mult de aplecare filologică asupra textelor — descoperirea lor, restaurarea, editarea. Treptat, în mod practic, toți marii autori ai clasicismului greco-latin sint descoperiți, textele lor restaurate, traduși din grecește în latinește. Renașterea înseamnă însă nu numai această fază prealabilă și necesară a redescoperirii valorilor umane, literare și filozofice ale antichității. Ea presupune, în primul rînd, o nouă viziune asupra omului, asupra relației acestuia cu lumea fenomenală. Asistăm, deci, la un proces dublu de adîncire a cunoașterii omului despre sine și lume și de extindere a ariei de cunoaștere, în direcția geografică, dar și în cea istorico-arheologică (și în cea strict științifică). Vechile valori medievale sint simțite tot mai mult ca fiind perimate. În locul lor apar valorile umaniste, care au o tentă pronunțat laică, antifeudală și de multe ori, deși prudent, și antireligioasă.

Studiul-sinteză consacrat de profesorul univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Renașterii și umanismului, constituie un vibrant elogiu adus permanenței unor valori umaniste.

NICOLAE SORIN

MARIAN BEJAT:

„TALENT,
INTELIGENȚĂ,
CREATIVITATE”

Ed. științifică, 1971

Așa cum o declară însuși autorul în al său „cuvînt înainte”, această lucrare încearcă să găsească, folosind datele psihologiei contemporane, un răspuns sumar următoarelor întrebări: Ce sint aptitudinile? Ce este talentul? Ce rol joacă ereditatea, mediul și educația în geneza aptitudinilor și talentelor? Care sint aptitudinile care asigură caracterul creator al unei activități? Ce funcții îndeplinesc factorii volițional-afectivi și motivaționali? Ce rol au factorii intelectuali și indeosebi inteligența și creativitatea? Care este importanța prospectării și valorificării aptitudinilor și talentelor? etc.

Răspunzînd unor atari întrebări, Marian Bejat ia în discuție cîteva dintre complexe aspecte ale fiecărei probleme. Astfel, definirea aptitudinilor și a talentelor îi prilejuiesc excursiuni în domeniul diferențierii indivizilor pe baza trăsăturilor psihice particulare, al raportului dintre cunoștințe, deprinderi, priceperi și aptitudini, al condiționării performanțelor

superioare de către aptitudini, al configurației aptitudinilor care determină specificitatea talentului etc.

Interesante sint precizările pe care le aduce această lucrare în problematica vastă și complexă a genezei aptitudinilor și talentelor, a eredității și educabilității acestora. Autorul explică relația dintre factorii biologici și cei social-educativi,

dinamică și variabilă la diferențierea individuală a persoanei și conturarea trăsăturilor specifice ale personalității.

De real interes pentru orice categorie de cititori (lucrarea este astfel concepută încît să-i satisfacă atît pe cei neinițiați cit și pe specialiști) „Talent, inteligență, creativitate...” ni se pare cu deosebire utilă profesorilor — primii obligați să se preocupe de prospectarea talentelor și valorificarea lor. Ultimul capitol tratează, de altfel, tocmai această temă, aducînd în prim plan idei fără de care, orientarea școlară și profesională rămîn de neconceput.

O. B.

1001 de bucurii...

...și așteptări. Este odihnit și totodată revelator să descoperi un limbaj internațional comun, timp de 10 minute, în fiecare seară. În fața televizorului. Un limbaj cu ajutorul căruia înveți să-i înțelegi cu ușurință pe cei mici. Limbajul desenelor animate, al marionetelor, al păpușilor din carton, pînză, sîrmă, hîrtie și așă. Este vorba de personajele „poliglote” ale emisiunii 1001 de seri, atît de mult îndrăgite de toate categoriile de spectatori ai micului ecran.

Imaginație, inteligență, umor de calitate, artă, înțelepciune puse în slujba odihnei, atît de necesare, a minții și ochiului. Povești, fabule, istorioare, anecdote care reușesc într-un interval de timp redus — totuși, prea scurt! — să educe polivalent mii de copii și — de ce nu? — tot atîția adulți.

Și totuși... Uneori, bucuria cu care aștepti cele numai 10 minute de destindere spirituală de acest gen este nemilos trunchiată, sau chiar anulată; îți dai seama că filmele sint „remontate” ad-hoc pentru a nu depăși limitele minutelor rezervate. (Mai trist este că și copiii observă „incoerența” succesiunii secvențelor unor pelicule); sau constai că ești supus — ca în foiletoanele de aventuri — unui suspans de 24 de ore; sau... Dar nu are rost să repetăm ceea ce știu mai bine redactorii care răspund de buna dispoziție și de menținerea încrederii telespectatorilor, mai ales a celor mai mici. Cu atît mai mult, cu cît ideea emisiunii, în sine, și în mare măsură realizată, este aplaudată cu sinceritate în fiecare seară.

V. B.

PICTORI PROFESORI

Deschisă între 13 și 27 iunie, în holul Casei corpului didactic, expoziția Cenaclului de arte frumoase „Ion Andreescu” cuprinde lucrările de grafică ale Căliei Popescu și pe cele de pictură decorativă ale Octaviei Milculescu.

Membră veche a cenaclului, Călia Popescu se află la o a treia confruntare personală cu publicul. Există, însă, o notă inedită: primele două afirmări au constat, una în pictură decorativă în piele, cealaltă în pictură în ulei. De data aceasta expune grafică. Tablourile, 20 la număr, se împart în două categorii distincte, atît în ceea ce privește stilul, maniera de lucru, cît și din punctul de vedere al ideilor urmărite. Lucrările sintetice de tipul „Poveri nevăzute”, „Pasărea furtunii”, „Profil”, „Cai năzdrărași” — în care desenele are o linie sigură, concentrînd într-un gest, într-o mișcare o întreagă gamă de sentimente și emoții — comunică cu universul imagistic al lui Camil Ressu. În celelalte expozite (precum: „Seva pămîntului nostru — I și II”, „Secretele adîncului”, „Strănepotul”, „Lăsați păsările să zboare”, „Dorință”) personalitatea concepției este mult mai evidentă; mesajul rezidă într-un joc compozițional intelectualizat, servit de o culoare profundă sau de contrastul umbră-lumină.

Octavia Milculescu, prin decorativă de o factură specială, caracteristică de fapt iconografiei pe lemn, ne introduce în atmosfera fericită apropiată mult de cea care a născut bogățiile artistice anonime ale poporului nostru. Lucrate cu foiță de aur și argint (mai precis de lac-metal aurii și argintii) tablourile, unele miniaturi („Peste punte”), impresionează prin minuția și precizia desenului, ca și prin armonia cromatică. Alternația nuanțelor foarte vii („un galben Van Gogh în „La cîmp”) cu cele închise, calde, oferă ochiului o imagine de ansamblu în care un exuberant optimism este temperat de sobrietatea atitudinilor sau de gravitatea expresiilor. Clasică în procedee, decorativă Octavia Milculescu abordează o tematică inspirată din actualitate („Primirea drapelului”, „Ilustrație din Mîrea Cămin”, „Medaliații”, „Prietenie”), din lumea basmelor („Cele 12 fete de împărat”, „Din basmele românilor”, „Fătura împărat”), sau din tradițiile vieții țărănilor români (cele mai numeroase, dintre care menționăm: „La fîntînă”, „La mere”, „La cules de vie — I și II”, „Gătirea miresei”, „Joc românesc”).

MERIDIANE

SISTEME ȘCOLARE DINAMICE ȘI ÎN PLIN PROGRES

Delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, este primită cu deosebită căldură în Republica Democrată Vietnam

Invățământul din R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam reprezintă imagini caracteristice ale dirzeniei și eroismului cu care popoarele din aceste țări, făcându-și libere propria soartă au reușit să depășească uriașe greutăți, construindu-și o economie și o cultură în plin progres. Rezultate pline de semnificații a dobândit în domeniul ridicării nivelului de cultură al întregului popor și R. P. Mongolă. Faptele și datele pe care le prezentăm în aceste coloane evidențiază aspecte caracteristice ale dinamicii învățământului din aceste țări.

● R. P. D. COREEANĂ

În anii regimului de democrație populară, învățământul superior din R.P.D. Coreeană a cunoscut o creștere continuă. Numărul facultăților depășește în prezent cifra de o sută. Numai în provincia Phenianul de nord funcționează 14 institute. Dotarea acestora este în continuă modernizare, asigurând

studenților cunoștințe temelnice, corelate cu progresul științifico-tehnic contemporan.

La începutul anului universitar 1970/1971, în provincia Chagang, situată în partea de nord a R.P.D. Coreene, a fost deschis un Institut de științe agricole. Institutul dispune de trei secții: agricultură, avicultură și legumicultură și este menit să asigure pregătirea unor cadre cu un înalt nivel de calificare, care să contribuie la dezvoltarea multilaterală a agriculturii în R.P.D. Coreeană. Laboratoarele institutului sunt bine dotate cu mijloace tehnice, iar stațiunea experimentală a acestuia permite desfășurarea practicii studenților la nivelul celor mai moderne cuceriri ale științei agricole.

● R. D. VIETNAM

În perioada dominației coloniale, 95 la sută din populația Vietnamului era analfabetă. Ca urmare a mișcărilor

de masă pentru lichidarea analfabetismului, în 1954 — momentul victoriei în războiul anticolonialist — se reușise alfabetizarea unui milion de locuitori. În 1958, campania împotriva analfabetismului a fost încheiată cu succes deplin. În anul școlar 1970 — 1971, în ciuda greutăților provocate de agresiunea imperialistă, în R.D. Vietnam au funcționat circa 111 700 de școli de cultură generală, frecventate de peste 4 600 000 de elevi.

Succese remarcabile înregistrează și învățământul superior, ale cărui ramuri sunt strins legate de ansamblul dezvoltării economiei naționale. Astfel, un loc important în rândul institutelor de grad universitar îl ocupă Școala superioară de hidrologie, care a dat recent o nouă promoție de 300 specialiști în lucrări hidrologice, a opta de la înființarea acestui institut.

Din 1965 și pînă în 1970, Școala superioară de medicină din Hanoi a fost absolvită de 2 600 studenți. Peste jumătate din absolvenți sunt femei. Din cauza atacu-

rilor aviației americane asupra capitalei R.D. Vietnam, un timp școala a fost obligată să funcționeze în junglă. Dar chiar în această perioadă grea cadrele didactice și studenții acestui institut de învățământ superior au elaborat peste 600 de lucrări științifice.

● R. P. MONGOLĂ

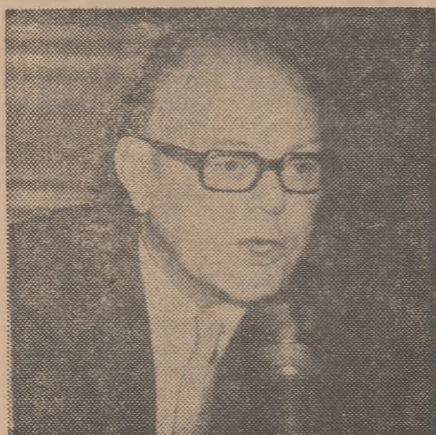
Înlăturarea analfabetismului și edificarea unui sistem modern de învățământ se inscriu printre cele mai însemnate succese în cadrul bilanțului pe care-l face poporul mongol în acest an, cînd va sărbători cea de-a 50 aniversare a revoluției populare.

Pentru a ne da seama de drumul parcurs în această jumătate de veac este deosebit de grăitor să amintim că, în 1921, la proclamarea republicii, Mongolia nu dispunea decît de o singură școală cu 40 de elevi. În prezent, fiecare al 4-lea locuitor al R.P. Mongole urmează cursurile uneia dintre diferitele

forme de învățământ existente. Republica socialistă prietenă dispune de o universitate și numeroase alte instituții de învățământ superior, care pregătesc cadre în 56 de specialități din principalele ramuri ale economiei naționale.

Universitatea de stat „Ciobalsan” din Ulan-Bator a fost înființată în 1942 și cuprindea inițial doar trei facultăți: de pedagogie, de medicină și de medicină veterinară. În prezent, universitatea are 14 facultăți, la care învață circa 3 000 de studenți. Promoția anului 1970 a cuprins peste 650 de tineri și tinere, printre care ingineri, constructori, energeticieni, geologi, economiști și alte cadre necesare dezvoltării Mongoliei democrat-populare.

Pînă la victoria revoluției populare nu exista în R.P. Mongolă nici un medic. În prezent la 10 000 de oameni revin 17 medici. Majoritatea cadrelor medicale și școlare din Mongolia sînt pregătite la Institutul de medicină și la Școala tehnică sanitară din Ulan-Bator.

PROBLEMATICA ESENȚIALĂ DE CONFRUNTARE A SISTEMELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Dialog cu prof. HELGE LARSEN,
ministrul educației din Danemarca

— Care sînt, domnule ministru, tendințele dominante ale învățământului pe plan mondial?

— Principala problemă cu care este confruntat învățământul în țările europene, ca și în totalitatea statelor care au atins un anumit stadiu de dezvoltare economică și culturală o constituie extensiunea școlarizării. În această privință țara dv. care a parcurs, după cum am aflat, într-un răstimp foarte scurt, drumul de la învățământul general de 4 ani la învățământul de 10 ani, constituie un exemplu dintre cele mai elocvente. Preocupări similare există și în Danemarca, unde trunchiul principal de învățământ comun este de 7 clase, după care urmează diferite forme de pregătire postgenerală — cursuri liceale, profesionale, tehnice, de orientare profesională, pe care le urmează, pe parcursul a încă cel puțin 2 ani, aproape toți tinerii.

În legătură cu etapa finală de studii, ca și cu orientarea de conținut a întregii activități școlare se conturează a doua mare problemă a învățământului contemporan: pregătirea integrării profesionale și sociale a tineretului. Pentru prima oară învățământul — și mă refer în special la trunchiul comun al acestuia, școala de bază — trebuie să îndeplinească rolul de focar al pregătirii tineretului pentru viața activă, de

producție. Prin aceasta, învățământul depășește dimensiunile de factor civilizator și de cultură devenind o forță determinantă pentru destinul de mîine al întregului popor, o forță de care depinde cum se va scrie istoria de mîine a unei țări.

— Prin această prismă cum se prezintă situația actuală a învățământului danez?

— În alcătuirea sa tradițională, școala din Danemarca a fost influențată de sistemul de învățământ anglo-saxon, cu virtuțile acestuia dar și cu acea îndepărtare de problemele practicii, de actualitatea vieții sociale. Desigur, eforturile noastre de restructurare s-au orientat cu precădere, în această direcție. Pentru absolvenții școlii de bază, care se vor îndrepta către producție, am creat două clase cu multiple posibilități optionale, menite să asigure o formație preprofesională. În acest scop, am schimbat funcționalitățile și baza tehnico-materială a școlilor.

— Literatura de specialitate subliniază adesea, în această ordine de idei, reforma radicală de concepție în domeniul construcțiilor școlare, întreprinsă de învățământul din Danemarca...

— Vreau să precizez, toamă pentru că acordăm o apreciere deosebită acestei reconceptii arhitectonice și funcționale a edificiului școlar, că noile soluții se datoresc conlucrării strînse a celor mai buni specialiști — arhitecți, psihologi, sociologi și pedagogi — din toate țările Scandinaviei. Obiectivele urmărite: modificarea „environnement”-ului școlar printr-o apropiere multilaterală a copilului de natură — concepută drept cadru înconjurător și obiect de studiu, funcționalitate maximă în raport cu tehnologia didactică modernă, ambianță familiară — prin utilizarea materialelor de construcții locale.

Ne-a bucurat interesul manifestat de ministrul învățământului din țara dv. în legătură cu această nouă concepție a construcțiilor școlare. În cadrul vizitei în Danemarca, pe care sperăm că o întreprinde, la invitația noastră călduroasă, profesorul Malița va putea cunoaște personal aceste realizări ca și alte realități ale învățământului danez.

— Deci contactele vor continua și se vor amplifica?

— Fără îndoială. Așa cum arătam de la început, deși există diferențieri de structură și concepție, sistemele de învățământ din întreaga lume sînt confruntate cu câteva mari probleme economice-sociale și psiho-pedagogice. Experiența fiecărei țări în parte poate aduce lumină în rezolvarea problemelor situate în centrul preocupărilor altor țări. Noi am cercetat cu interes, printre altele, problemele practicii studentesti și ale perfecționării personalului didactic în România. Cred că și colegii români ar putea găsi unele lucruri interesante în învățământul nostru. Îi așteptăm cît mai curînd și ne vom strădui să ne ridicăm la nivelul ospitalității pe care ne-au oferit-o.

Dialog consemnat de
MIRCEA HERIVAN

